

ถิ่นกำเนิดของ คนไทย: พรมแดนแห่ง ความรู้

กาญจณี ละอองศรี

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถ้าตั้งปัญหาถามว่า คนไทยมาจากไหน คนไทยปัจจุบันส่วนใหญ่จะตอบเป็นเสียงเดียวกันว่ามาจากเทือกเขาอัลไต ซึ่งอยู่ติดพรมแดนรัสเซียอันห่างไกลไกลจากแหลมทอง จนน่าสงสัยว่าเป็นไปได้หรือที่จะเกิดการเดินทางอันแสนไกลเช่นนั้น ยิ่งเมื่อไม่นานมานี้ได้มีคำตอบโต้แย้งในเรื่องนี้ต่างออกไปอีก ก็ยังน่าสงสัยมากขึ้นว่า จริง ๆ แล้วคนไทยควรมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ไหนกันแน่

หากศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องถิ่นกำเนิดของตนเองของคนไทยนับแต่อดีตถึงปัจจุบันแล้ว พอจะประมวลเป็นกลุ่มความเชื่อในเรื่องนี้ ๕ กลุ่มหรือ ๕ ทฤษฎีด้วยกัน คือ

๑. ทฤษฎีที่เชื่อกันว่า ถิ่นเดิมของคนไทยอยู่บริเวณมณฑลเสฉวน ในบริเวณลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงในตอนกลางของประเทศจีนปัจจุบัน และค่อย ๆ อพยพมาทางตอนใต้ของจีนครั้งหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งจึงอพยพลงมาสู่แหลมอินโดจีน

๒. ทฤษฎีที่เชื่อกันว่า ดันเคิมของคนไทยอยู่ในบริเวณเทือกเขาอัลไต ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจีนติดกับพรมแดนรัสเซีย และค่อย ๆ อพยพดอยร่นลงมา ๓ ครั้งใหญ่ ๆ จากเทือกเขาอัลไต เข้าสู่มณฑลเสฉวน จากมณฑลเสฉวนเข้าสู่มณฑลยูนนาน และจากมณฑลยูนนานเข้าสู่ไทยที่สุโขทัย

๓. ทฤษฎีที่เชื่อกันว่า ดันเคิมของคนไทยอยู่กระจัดกระจายในบริเวณกว้าง นับจากตอนใต้ของจีน บริเวณมณฑลยูนนาน กวางสี กวางตุ้ง ตลอดจนบริเวณทางตอนเหนือของดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งในบริเวณรัฐสสัสมของอินเดีย

๔. ทฤษฎีที่เชื่อกันว่า ดันเคิมของคนไทยอยู่ในบริเวณเหนือประเทศไทยในปัจจุบันเป็นเวลานานมาแล้ว

๕. ทฤษฎีที่เชื่อกันว่า ดันเคิมของคนไทยอยู่ในบริเวณคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะต่างๆ และค่อย ๆ อพยพเข้าสู่แหลมอินโดจีน และตอนใต้ของจีน

ทฤษฎีเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของคนไทยในแต่ละทฤษฎีล้วนแต่มีเหตุผลในการสรุป แต่เพื่อให้ความกระจ่างในเรื่องเกี่ยวกับอดีตของคนไทย บทความนี้จึงต้องการเสนอถึงความเป็นมาของทฤษฎีแต่ละทฤษฎีดังกล่าว และชี้ให้เห็นว่า ทฤษฎีใดได้รับการยอมรับในสังคมไทยมากที่สุด เพราะเหตุใด ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับมีปัญหา

อะไรบ้างในปัจจุบัน และทฤษฎีใหม่ที่ควรจะเป็นคืออะไร มีหลักฐานอะไรสนับสนุน

คนไทย

เริ่มสนใจอดีตของตนเองเมื่อไร และทำไม

ถ้ามองย้อนประวัติศาสตร์ของไทยไปถึงสมัยสุโขทัยซึ่งเป็นอาณาจักรแรกของคนไทยที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ยืนยันอย่างจริงจังแล้วพบว่า ความสนใจอดีตของตนเองของคนไทยสมัยสุโขทัยจะไม่ไกลไปกว่าอดีตบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและเมืองที่อยู่ทางเหนือสุโขทัยขึ้นไปไม่มากนัก ดังปรากฏหลักฐานจากศิลาจารึกหลักที่ ๑ ระบุว่า “กลางเมืองสุโขทัยนี้ มีน้ำทะพังพะโยม สี่สิบกิโลตั้งกินน้ำโขงเมื่อแล้ง” หรือข้อความตอนท้ายศิลาจารึกหลักเดียวกันที่ว่า “ไทขาวชาวของมาออก” และในศิลาจารึกหลักที่ ๔๕ หรือเรียกว่าจารึกปู่สบลหฐาน ซึ่งกล่าวถึงการสาบานกันระหว่างปู่กับหลาน ปู่เป็นเจ้าเมืองอยู่เมื่อนาน ส่วนหลานเป็นกษัตริย์สุโขทัย

สมัยอยุธยา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ร่องรอยถึงความสนใจในอดีตของคนไทย เฉพาะเรื่องการสืบค้นถึงเชื้อสายของกษัตริย์อยุธยาว่ามาจากไหน คำตอบในเรื่องนี้วนเวียนอยู่เฉพาะบริเวณเมืองต่างๆ ในประเทศไทย ปัจจุบันเช่น เชียงแสน ลพบุรี สุพรรณบุรี และเพชรบุรี

เป็นต้น หลักฐานที่ต่างออกไป ก็เช่น พงสาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับวันวลิต พ.ศ. ๒๑๔๒ ที่ระบุว่าพระเจ้าอู่ทองอาจเป็นเชื้อสายของจักรพรรดิฉินที่ถูกเนรเทศออกมา^๑ แต่หลักฐานของวันวลิตก็มีได้ข้อมูลว่าคนไทยเคยอยู่ในจีนมาก่อน การสืบสาวหาอดีตของคนไทยมีปรากฏในหลักฐานของลาลูแบร์ ราชทูตฝรั่งเศสสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ซึ่งเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยาเมื่อสมัยสมเด็จพระนารายณ์ฯ ระหว่าง พ.ศ. ๒๒๒๕-๒๒๓๑ ลาลูแบร์เขียนหนังสือพรรณนาเรื่องเมืองไทยเล่มหนึ่งชื่อ ราชอาณาจักรสยาม และกล่าวถึงคำสยาม (ซึ่งฝรั่งเศสเรียกว่า เซียม) ว่า เซียมมันเป็นคำที่พวกโปรตุเกสในอินเดียใช้เรียก สยาม เป็นชื่อเรียกชนชาติมิใช่ชื่อราชอาณาจักร แต่ชาวเซียมเรียกตนเองว่า ไท หมายถึงอิสระ^๒ จากงานของลาลูแบร์ทำให้เราทราบว่า ลาลูแบร์เป็นผู้หนึ่งที่สนใจเรื่องความหมายและที่มาของชื่อที่เรียกคนไทยในเวลานั้น

ในสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ผู้ปกครองของไทยพยายามที่จะฟื้นฟูศิลปวิทยาการของสมัยอยุธยาขึ้นมาใหม่ ทำให้ในระยะนั้นมีการเขียนและการสร้างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ขึ้นมาใหม่นั้นก็คือการชำระพงสาวดารของกรุงศรีอยุธยาใหม่ในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยเน้นเนื้อหาด้านความยิ่งใหญ่ของราชวงศ์ที่สถาปนาใหม่^๓ ในด้านการเขียนประวัติศาสตร์ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดให้พระวิเชียรปรีชา (น้อย) รวบรวม พงสาวดารเหนือ ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ตั้งแต่สร้างเมืองสุโขทัยลงมา งานชิ้นเป็นการรวบรวมจากตำนานท้องถิ่นในภาคกลาง^๔ ในรัชกาลที่ ๓ มีงานเขียนที่อาศัยหลักฐานประเภทตำนานออกมาอีกชิ้นหนึ่ง คือ ตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ หรือนางนพมาศ ซึ่งกล่าวถึงประวัติศาสตร์สุโขทัย ในด้านสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความเป็นอยู่อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน การบรรยายเกี่ยวกับสุโขทัยของนางนพมาศนั้นผิดพลาดในด้านข้อเท็จจริงมาก ทำให้เชื่อกันว่าเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นสมัยหลัง โดยผู้เขียนไม่ได้มีความรู้เรื่องอาณาจักรสุโขทัยเลย^๕

สิ่งที่มากระตุ้นให้คนไทยโดยเฉพาะในหมู่ผู้มีการศึกษานำใจต่อบัญหาอดีตของตนเองที่ไกลไปจากสุโขทัย

ก็คือ การเข้ามาของบรรดาชาวตะวันตก นับตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ ๓ เป็นช่วงเวลาที่บรรดาชาวตะวันตกเดินทางมาติดต่อกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเข้ามาของชาวตะวันตกครั้งนี้ กิจกรรมหลักก็เพื่อต้องการแสวงหาดินแดนในแถบนี้เป็นเมืองขึ้นเพื่อใช้เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งกำลังคนและแหล่งระบายสินค้า รวมทั้งเป็นแหล่งประกาศความยิ่งใหญ่ของคริสต์ศาสนา จากภารกิจเหล่านี้ทำให้บรรดาพ่อค้า ข้าราชการ หมอสอนศาสนา และบรรดานักผจญภัยชาวตะวันตกหลั่งไหลเข้าสู่ดินแดนต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บุคคลเหล่านั้นนอกเหนือจะปฏิบัติการกิจให้เป็นไปตามเป้าหมายของลัทธิจักรวรรดินิยมแล้ว ยังใช้เวลาศึกษาค้นคว้าถึงประวัติความเป็นมาของผู้คนที่ตนเองได้พบเห็น โดยเฉพาะในดินแดนภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับตั้งแต่พม่า ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม และเลยไปถึงจีน ถือว่าเป็นแหล่งทำพายุความอยากรู้อยากเห็นของบรรดาชาวตะวันตกที่รักการค้นคว้าอย่างยิ่ง เพราะบริเวณดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกันทางภาษาและวัฒนธรรมอยู่มากทีเดียว บรรดางานค้นคว้าของชาวตะวันตกจะปรากฏในรูปรายงาน หนังสือทั้งในภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน และจากงานค้นคว้าเหล่านั้นอาจเป็นทางหนึ่งที่ถูกชักนำให้ชาวตะวันตกใช้อำนาจสิทธิ์ในการเข้าครอบครองดินแดนบางแห่ง เช่น กรณีฝรั่งเศส เมื่อยึดครองเวียดนามได้

๑ วันวลิต พงสาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับวันวลิต พ.ศ. ๒๑๔๒ (วนาศรี สามานเสน แปล) (พระนคร : แสงรุ่งการพิมพ์, ๒๕๒๓), หน้า ๑๑-๑๒.

๒ De La Loubiere. Du Royaume de Siam, Tome I Amsterdam, 1961, pp. 15-17.

๓ ถิ่นสนใจเรื่องดังกล่าวของ นิธิ เอียวศรีวงศ์ "พระราชพงสาวดารอยุธยาในสมัยรัตนโกสินทร์" รวมปาฐกถาจากสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๑ (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑) หน้า ๑๖๕-๒๕๔.

๔ พระวิเชียรปรีชา (น้อย) พงสาวดารเหนือ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๔), หน้า ๓๑๘.

๕ คูประทีป ชุมพล วรรณคดีวิเคราะห์ (พระนคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, ๒๕๑๔) และ นิธิ เอียวศรีวงศ์ "โลกของนางนพมาศ" วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ ๔ เล่ม ๑ (ก.ค.-ก.ย. ๒๕๒๒), หน้า ๒-๓๑.

รัชกาลที่ ๔

แล้ว ก็ได้รายงานการสำรวจลุ่มแม่น้ำโขงของฝรั่งเศส การนี้เอง ชักนำให้เขาย่างเกี่ยวกับดินแดนลาว-เขมร ต่อไป การกระทำของฝรั่งเศสกระทบกระเทือนต่อดินแดนในราชอาณาจักรไทยอย่างมาก

ภัยจากอิทธิพลตะวันตกกระตุ้นให้ผู้ปกครองไทยเกิดความตื่นตัวที่จะศึกษาถึงความเป็นมาของตนเอง ความตื่นตัวปรากฏนับตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ ๓ เป็นต้นมา จะเห็นได้จาก รัชกาลที่ ๔ ทรงพยายามที่จะอ่านข้อความในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ซึ่งพระองค์ค้นพบตั้งแต่ทรงอยู่ในสมณเพศ หรือแม้แต่เจ้าฟ้าปิ๋วราชวรา ก็ทรงสนพระทัยสำรวจเมืองสุโขทัยเพื่อตรวจสอบกับศิลาจารึกหลักที่ ๑ ผลงานของพระองค์คือ เทียนเมืองพระร่วง, ๒๔๓๒ ทรงหมดที่กล่าวมาที่ยังคงเป็นเพียงอดีตของคนไทยที่ไกลเพียงแคesuโขทัย แต่ก็นับเป็นจุดแรกๆ ในหมู่ชนชั้นปกครองตื่นตัวในการศึกษาประวัติศาสตร์ อย่างน้อยก็เพื่อยืนยันความเป็นปึกแผ่นของคนไทยให้ตะวันตกได้รับรู้

ความสนใจอดีตของคนไทยที่ไกลไปจากสุโขทัย เริ่มขึ้นอย่างจริงจังในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมืองานของบรรดา

นักค้นคว้าชาวตะวันตกแพร่หลายแล้ว จึงมีงานเกี่ยวกับเรื่องของคนไทย นั่นคือ พงสาวดารโยนก ของพระยาประชากิจกรจักร ซึ่งพยายามศึกษาค้นคว้าประวัติความเป็นมาของคนไทย จากเอกสารทั้งของไทยและต่างประเทศ และตีพิมพ์ในหนังสือ วิจารณ์ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๑-๒๔๔๒ จบจบในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ จึงมีการรวมเล่ม พงสาวดารโยนกจะเป็นหนังสือของคนไทยเล่มแรกที่พูดถึงอดีตของคนไทยว่าเคยอยู่ทางตอนใต้ของจีน^๑

ความเป็นมาของ ทฤษฎีเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของคนไทย

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเป็นมาของ ผู้คนในดินแดนต่าง ๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ บรรดาชาวตะวันตกมีวิธีการค้นคว้าอยู่ ๒ วิธีคือ โดยการ เดินทางไปสำรวจดินแดนแถบนั้นด้วยตนเอง สอบสวน ค้นคว้าทางภาษา การแต่งกาย ความเป็นอยู่ สถาปัตยกรรม ขนบประเพณี ศิลปกรรมและอื่น ๆ ข้อมูลที่ได้ จากประจักษ์พยานถูกประมวลขึ้นเป็นงานเขียนหรือรายงานการสำรวจ ส่วนอีกวิธีหนึ่ง คือ สืบค้นจากหลักฐาน ประเภทต่าง ๆ ทั้งของพื้นเมืองและของบรรดานักค้นคว้า ชาวต่างประเทศที่เรียบเรียงไว้แล้ว ผลจากการค้นคว้าไม่ว่าวิธีใดในที่สุดก็เกิดความหลากหลายในทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทย กล่าวคือ

๑. กลุ่มที่เชื่อว่าถิ่นกำเนิดของคนไทย

อยู่ในบริเวณมณฑลเสฉวน

เจ้าตำรวจความเชื่อนี้คือ เตเรียน เดอ ลาคูเปรี (Terrien de la Couperie) ศาสตราจารย์ชาวอังกฤษ ประจำมหาวิทยาลัยคอลเลจแห่งลอนดอน ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ของอินโดจีน งานเขียนของเขาคือ THE CRADLE OF THE SHAM RACE ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘

- ๖ ตีพิมพ์อยู่ใน เอเดียน กาลังซ์ ราชอาณาจักรสยามในงานแสดงศิลปหัตถกรรม ณ กรุง ปารีส พ.ศ. ๒๔๒๑ และ ณ พระราชวังแวร์ซายส์ พ.ศ. ๒๔๒๘ กับ พระเจ้ากรุงสยามทั้งสองพระองค์ สันต์ ท. โกมลบุตร (แปล), (พระนคร : กรมศิลปการพิมพ์, ๒๕๐๔), หน้า ๕๐.
- ๗ พระยาประชากิจกรจักร, พงสาวดารโยนก (พิมพ์ครั้งที่ ๒) (พระนคร : สำนักพิมพ์ชูสิน, ๒๕๔๘). หน้า ๒๘-๓๔.

หนังสืองานค้นคว้าเรื่องเชื้อชาติไทย

ของขุนนาง คือ เงี้ยว ฉาน ทิศาใต้ของขุนนางคือสืบสอง จุไท ตอนล่างของขุนนาง คือ ลานนา ลานช้าง งานของ ประกาศิริ หรือหลวงโกษากรวิจารณ์ (บุญศรีประกาศิริ) ซึ่งใช้ความรู้ภาษาจีนค้นคว้าเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทย ตลอดจนนำพงศาวดารและตำนานท้องถิ่นทางภาคเหนือของไทยมาวิเคราะห์ งานเด่นของท่านคือ วิเคราะห์เรื่องเมืองไทเดิม^{๑๑} ภาค ๑ ตีพิมพ์เมื่อ ๒๔๓๘ ภาค ๒ เมื่อ ๒๔๕๐ และภาค ๓ เมื่อ ๒๔๕๒ และ “บทวิเคราะห์ถิ่นไทยและเมืองเก่า”^{๑๒} และ “สืบหาสยาม”^{๑๓} ความเห็นของ ประกาศิริ เชื่อว่าไทเบนพวกมองโกลสาขาหนึ่ง เมื่อ ๖๐๐๐ ปีมาแล้ว ขณะที่ยังร้อนอยู่แถวทะเลสาบคัสเปียน ไทตั้งหลักฐานเป็นบ้านเมืองอยู่ ณ บริเวณลุ่มแม่น้ำเหลือง และลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงแล้ว อาณาจักรไท แบ่งเป็น ๒ นคร นครลุ่มเป็นธานีฝ่ายเหนือ ตั้งอยู่บนแม่น้ำเหลือง นครป่าเป็นธานีฝ่ายใต้ตั้งอยู่ภาคเหนือตลอดมาถึงภาคตะวันตกของมณฑลเสฉวนปัจจุบัน อาณาจักรไทสมัยนั้นเรียกว่าอ้ายลาว

หรือ มุง (เป็นคำที่ชาตินิยมเรียก)^{๑๔} งานของพระยาอนุมานราชชน เรื่องของชนชาติไทย เขียนเมื่อพ.ศ. ๒๔๘๓ ได้จากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ของนักวิชาการก่อนหน้านั้น ได้สรุปความเห็นไว้ว่า ตอนกลางของประเทศจีนปัจจุบันในลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงฝั่งซ้ายตั้งแต่มณฑลเสฉวนตลอดไปเกือบจรดทะเลตะวันออกเป็นที่อยู่ของไทยเดิมซึ่งมีเชื้อสายสืบมาจนทุกวันนี้ ไทยเรียกตนเองว่า อ้ายลาวแต่จีนเรียกว่า ต้ามุง ซึ่งน่าจะหมายถึง พวกไทยเมือง พวกนี้เจริญมาก่อนจีนเสียอีก^{๑๕} งานของพระยาบริหารเทพธานี ซึ่งใช้เวลาศึกษาค้นคว้าเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทยตลอดจนประวัติศาสตร์ไทยสมัยต่อ ๆ มาถึง ๑๖ ปี งานชิ้นนี้คือ พงศาวดารชาติไทย ซึ่งตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. ๒๔๕๖ สรุปไว้ว่าถิ่นเดิมของไทยอยู่บริเวณตอนกลางของจีน ต่อมาอพยพลงมาที่มณฑลยูนนานทางตอนใต้ และค่อย ๆ อพยพลงมาฝั่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้^{๑๖}

นอกจากนี้ยังมีงานของนักประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและมีบทบาทสำคัญในสังคมไทยอีกท่านหนึ่งคือ หลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งพยายามค้นคว้าเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทยโดยการศึกษาค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์รุ่นเก่าทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทย หลวงวิจิตรวาทการ ผลงานเขียนที่พูดถึงถิ่นกำเนิดของคนไทย ๒ เล่มคือ สยามกับสุวรรณภูมิ^{๑๗} เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๖ และ งาน

๑๑. ประกาศิริ, วิเคราะห์เรื่องเมืองไทเดิม (พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๓๘).

๑๒. ประกาศิริ “บทวิเคราะห์ถิ่นไทยและเมืองเก่า” วารสารศิลปากร ปีที่ ๑ เล่ม ๔ (เม.ย. ๒๔๕๑), หน้า ๕๕-๖๓.

๑๓. ประกาศิริ, “บันทึกเรื่องสืบหา ‘สยาม’” วารสารศิลปากร ปีที่ ๒ เล่ม ๑ (มิ.ย. ๒๔๕๑), หน้า ๔๒-๕๕ ; ปีที่ ๒ เล่ม ๒ (ส.ค. ๒๔๕๑), หน้า ๕๔-๖๓ ; ปีที่ ๒ เล่ม ๓ (ก.ย. ๒๔๕๑), หน้า ๗๘-๘๔.

๑๔. ประกาศิริ, วิเคราะห์เรื่องเมืองไทเดิม, อ้างแล้ว, หน้า ๖-๗.

๑๕. พระยาอนุมานราชชน, เรื่องของชาติไทย (พระนคร : ประจักษ์วิทยา, ๒๔๕๓), หน้า ๑-๖.

๑๖. พระยาบริหารเทพธานี, พงศาวดารชาติ เล่ม ๑ (พระนคร : ประจักษ์วิทยา, ๒๔๕๖).

๑๗. หลวงวิจิตรวาทการ สยามกับสุวรรณภูมิ (พระนคร : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, ๒๔๓๖), หน้า ๓๕-๔๐.

ชนวนรณรงค์ชาตินิยม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ในงานทั้งสองให้ข้อสรุปถึงต้นกำเนิดของคนไทยว่าอยู่ในดินแดนซึ่งเป็นมณฑลเสฉวน อุเป อันฮุย และเกียงซี ตอนกลางประเทศจีนปัจจุบันก่อนจีนอพยพเข้ามา แล้วค่อย ๆ อพยพมาสู่มณฑลยูนนานและแหลมอินโดจีนการเคลื่อนไหวของชนชาติไทยมี ๒ วิธี วิธีหนึ่งคือการเคลื่อนย้ายเป็นส่วนตัวโดยแทรกซึมลงมา อีกวิธีหนึ่งคือการอพยพใหญ่ ในทั้ง ๒ วิธีนั้น วิธีแทรกซึมลงมาสำคัญมาก เพราะทำอยู่เรื่อย ๆ ไปในช่วงเวลาต่งพันปี เฉพาะแหลมอินโดจีนก็ทำการแทรกซึมถึง ๔๐๐ ปี^{๑๕} งานของหลวงวิจิตรฯ เกี่ยวกับเรื่องอดีตของคนไทยส่วนใหญ่เขียนขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายให้คนไทยตระหนักถึงภัยอันใหญ่หลวงที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ ท่านพยายามใช้ความรู้และงานทางประวัติศาสตร์ปลุกความรู้สึกถึงชาติ (Nationalist Sentiment) ให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทย ดังปรากฏในงานเรื่อง สยามกับสุวรรณภูมิ ซึ่งระบุถึงจุดมุ่งหมายว่าเพื่อให้คนไทยได้ทราบถึงความเป็นมาในอดีตของชาติไทยให้กระจ่างชัดเพื่อเข้าใจปัจจุบันและคิดถึงแนวทางในอนาคตได้... “ชาติไทยเป็นชาติมาสงสารตั้งแต่กำเนิดเกิดมาเป็นชาติก็ถูกรุกรานตั้งแต่ต้นมาจนถึงบัดนี้ ครั้งแรกสุดเมื่อประมาณ ๔๐๐๐ ปีมาแล้วเรามิมีถิ่นอาศัยอยู่ในที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในประเทศจีน แต่ถูกภัยทางเหนือเข้ารุกรานต้องถอยร่นลงมาในเขตสุวรรณภูมิ บัดนี้ (ใน พ.ศ. ๒๔๓๖-ผู้เขียน) เรากำลังถูกรุกทุกๆ ด้านจากเหนือ ได้ตะวันออก และตะวันตก และเรากำลังเข้ามามีอำนาจถึงภายในบ้านเราเอง การรุกรานนี้ทั้งรุกรานและรุกรอง แต่การรุกรองนั้นเองที่ทำให้เราสูญชาติไปเมื่อประเทศกำลังอยู่ในอันตรายจึงจำเป็นต้องให้คนไทยตระหนักถึงภัยนี้...”^{๑๖}

ภัยที่หลวงวิจิตรวาทการระบุถึงในที่นี้ จะเป็นภัยจากคนจีนซึ่งในขณะนั้นเป็นคนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมากในสังคมไทย และพวกนั้นมีบทบาทในการกุมอำนาจเศรษฐกิจของไทยมาตั้งแต่สมัยอดีต การต่อต้านคนจีนทางเศรษฐกิจเคยมีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นครั้งแรก หลังจากนั้นความรู้สึกต่อต้านคนจีนก็อยู่ในสังคมมาโดยตลอด หลวงวิจิตรวาทการเองก็เป็นคนหนึ่ง และพยายามใช้ความเป็นนักวิชาการผลิตผลงานที่ตอบสนองความรู้สึกชาตินิยม

ข้อสรุปของหลวงวิจิตรวาทการเกี่ยวกับถิ่นฐานเดิมของคนไทย นับว่าแพร่หลายกว้างขวางมากที่สุดในกลุ่มนี้ ด้วยเหตุที่ความคิดนี้สามารถนำไปสนองนโยบายชาตินิยมของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในระหว่างพ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๓ ความพยายามสร้างความสำนึกในเรื่องชาตินิยมในหมู่ประชาชนของจอมพล ป. ก็เพื่อไว้เป็นพลังสนับสนุนฐานะของตนเอง และในกระบวนการสร้างความนิยมในชาตินี้ รัฐบาลได้ส่งงานออกมาในรูป “รัฐนิยม ๑๒ ฉบับ”^{๑๗} ที่ประชาชนต้องพร้อมใจกันยึดถือปฏิบัติ ในกรวาระระเบียบเกี่ยวกับรัฐนิยมแต่ละฉบับนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ รัฐนิยม ซึ่งมีหลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรีและอธิบดีกรมศิลปากรเป็นประธาน ในวิธีการปลุกความคิดของมวลชนแบบหนึ่งในสมัยนั้น ได้ใช้บทเพลงและบทละครอิงประวัติศาสตร์ เพื่อแสดงให้เห็นชาวไทยรับรู้ถึงความยิ่งใหญ่ของชาติไทยมาแต่เก่าก่อน และเพื่อเตือนชาวไทยให้ประมาทและให้สามานสามัคคีต่อกัน หลวงวิจิตรวาทการมีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ และได้นำความรู้ทางประวัติศาสตร์ของเขามาเขียนบทละครอิงประวัติศาสตร์ และบทเพลงดนตรีประวัติศาสตร์ไว้มากมาย เช่นบทละครเรื่องเลือดสุพรรณ พ.ศ. ๒๔๖๕ บทละครเรื่องเจ้าหญิงแสนหวีและน่านเจ้า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ บทเพลงถิ่นไทยเมื่อ ๒๔๘๑ บทละครเรื่องพ่อขุนรามคำแหงเมื่อ ๒๔๘๕^{๑๘}

๑๕ หลวงวิจิตรวาทการ งานค้นคว้าเรื่องชนชาติไทย (พิมพ์ครั้งที่ ๒) (พระนคร : โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก, ๒๕๑๓), หน้า ๖๑-๗๐.

๑๖ เพิ่งอ้าง, หน้า ๖๑-๗๐.

๑๗ หลวงวิจิตรวาทการ สยามกับสุวรรณภูมิ อ้างแล้ว, หน้า ๑-๘.

๑๘ สารสำคัญของรัฐนิยม ๑๒ ฉบับ คุราชะเอียดได้จาก แกมสุข นุ่มนนท์ “การสร้างชาติของจอมพล ป. พิบูลสงคราม สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒” รวมปาฐกถาจากสมาคมสังคมนาสตรแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๑ (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑), หน้า ๗๑ (ในเชิงอรธ ๖) สำหรับการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของคนไทยจะเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐนิยมฉบับ ๑ เรื่องการใช้ชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติ และรัฐนิยมฉบับ ๗ เรื่องชักชวนให้ชาวไทยร่วมกันสร้างชาติ

๑๙ เพิ่งอ้าง, หน้า ๘๘.

บทละครอิงประวัติศาสตร์เหล่านี้มีการแสดงต่อมหาชนบนเวทีหอประชุมศิลปากร หลังจากความสำเร็จแห่งละครประวัติศาสตร์บนเวทีแล้วกรมศิลปากรหันมาแสดงเพลงดนตรีประวัติศาสตร์ทางวิทยุ ซึ่งมีอยู่เพียงสถานีเดียว คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมโฆษณาการ สถานีวิทยุแห่งนี้จอมพล ป. ใช้เป็นเครื่องมือข่มความคิดของประชาชน* เพลงดนตรีประวัติศาสตร์เริ่มทดลองออกอากาศตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๔๘๒ เพื่อให้ความรู้รักชาติแพร่กระจายไปถึงประชาชนอย่างน้อยที่สุดก็คาดหวังว่า จากการเผยแพร่เพลงดนตรีประวัติศาสตร์ ทำให้ได้หนังสือประวัติศาสตร์คำกลอนและบทเพลงสำหรับเด็กโรงเรียนกลอนในบทดอกสร้อยที่ใช้กันอยู่^{๒๓} เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ดั้งเดิมของชาติไทยได้พูดออกมาเป็นเพลงร้องกันแพร่หลายในเวลานั้นดังมีเนื้อร้องต่อไปนี้

ชาติเรามีสมัยญาว่าชาติไทย
เป็นชาติใหญ่แต่โบราณนานหนักหนา
ภูมิลาเนาของเราแต่ก่อนมา
อยู่ท่ามกลางพสุธาของเอเซีย
เมื่อชาติจีนรุกรันร่นลงใต้
เข้าแย้งไทยทำกินดินก่เสีย
จีนไล่ไทยเหมือนไฟไหม้ลามเลีย
ไทยต้องเสียดินแดนแคว้นโบราณ
ถูกแย่งที่หนี่งร่นลงทางใต้
ไทยมาตั้งเมืองใหม่อย่างไพศาล
ขื่อน่านเจ้าอยู่ไปได้ไม่นาน
จีนก็ตามรุกรานถึงทางน
เมื่อถูกรุกสุดสั้ยไม่ได
ไทยก็แตกแยกกันไปหลายวิ
ไทยอีสานเลื่อนลงโขงนที
ไทยใหญ่หนี่งร่นมาอยู่สาละวิน
พวกไทยน้อยพลอยเลื่อนเคลื่อนลงมา
อยู่แม่น้ำทางห้าทางหกชนิด
คือ ขม น่าน บึง วัง ตั้งทำกิน
พวกไทยกลางยึดถิ่นเจ้าพระยา ^{๒๔}

จะพบว่าในบทเพลงนี้พยายามชี้ให้เห็นถึงต้นกำเนิดของคนไทย การอพยพพลอยร่น และสาเหตุที่ผลักดันให้เกิดการอพยพพลอยร่นของคนไทย

อาจกล่าวได้ว่า จากผลของลัทธิชาตินิยม หรือจะเรียกให้ชัดเจนลงไปตามความเห็นของ ปรีดี พนมยงค์ ก็คือ ทรศนะเชื้อชาตินิยม (Racism)^{๒๕} ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยมัลลวงจิตรวาทการในบทบาทของนักโฆษณาและนักเขียนประวัติศาสตร์ชนเชื้อชาติไทยได้โหมกระพือให้ผู้อ่านเชื่อว่าชนชาติไทยเคยยิ่งใหญ่ในประเทศจีนมาก่อน การรุกของจีนเป็นสาเหตุของการถอยร่นมาสู่ดินแดนไทยปัจจุบัน ผลการกระทำอันเกิดจากทรศนะเชื้อชาตินิยมได้ฝังรากลงในสังคมไทยมานาน จากนั้นจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากหนังสืองานค้นคว้าเรื่องชนชาติไทย ของหลวงวิจิตรฯ ถูกตีพิมพ์ขึ้นอีกใน พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยพลตรีเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมประมวลข่าวกลางเพื่อสนองความปรารถนาอย่างแรงกล้าของ พล.ฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีที่จะได้เห็นชาติไทยมีความเจริญเป็นปึกแผ่นมั่นคงอยู่ในสากลจักรวาล กรมประมวลข่าวกลางจึงเห็นว่าน่าจะมีการสอบสวนค้นคว้าเรื่องชนชาติไทยนอกราชอาณาจักรไทยให้ละเอียดขึ้นมา โดยรวบรวมหลักฐานที่แสดงถึงความเป็นมาของชนชาติไทยขึ้น ให้ชาวไทยพินความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและการสืบเชื้อชาติของไทยเรากว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะเรื่องนี้มีคุณค่าอย่างสำคัญต่อประเทศไทย^{๒๖} มาในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ หนังสือเล่มนี้มีการจัดพิมพ์ขึ้นอีกเป็นครั้งที่ ๓ โดยกรมยุทธการทหารบก เพื่อเผยแพร่ประวัติศาสตร์ไทย และใช้เป็นคู่มือในการสอนอบรมทหาร และเพื่อใช้เป็นหลักฐานต่อต้านความเข้าใจผิดในเรื่องของคนไทยอย่างมีหลักฐาน

* รายการทางสถานีวิทยุที่โด่งดังมาก คือ รายการสนทนา ระหว่าง นายมั่น ชูชาติ กับ นายคง รักไทย ซึ่งจัดโดยนายสังข์ พรหมไทย และนายควสศักดิ์ ขำศิริ ซึ่งเป็นรายการเน้นหนักเรื่อง "การสร้างชาติ รักชาติ และความยิ่งใหญ่ของชาติ" เพ่งอ้าง, หน้า ๘๘.

๒๓ หลวงวิจิตรวาทการ เพลงดนตรีประวัติศาสตร์ (พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงธรรม, ๒๔๘๒), หน้า ๑๑-๑๒.

๒๔ เพ่งอ้าง, หน้า ๑๖-๑๗.

๒๕ ปรีดี พนมยงค์ "สยาม" ในสยามกับปัญหาสงครามในยุคลปรมาณู (พระนคร : ประจักษ์การพิมพ์, ๒๕๑๓), หน้า ๑๐.

๒๖ หลวงวิจิตรวาทการ งานค้นคว้าเรื่องชนชาติไทย อังแล้ว, คำนำ.

วิลเลียม คลิฟตัน ดอดด์

จากการเผยแพร่ความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทยอยู่ตอนกลางของจีน และค่อย ๆ อพยพลงมาสู่ทางใต้เรื่อยมา ทั้งโดยวิธีผ่านเครื่องมือสื่อสารของรัฐ ผ่านทางงานศิลป์ และงานเขียน ทำให้ความคิดนี้ฝังอยู่ในหัวของคนไทยเกือบทุกระดับ และความคิดนี้ยังได้รับการสืบทอดโดยนักประวัติศาสตร์รุ่นปัจจุบันด้วย เช่น ศาสตราจารย์ รอง ศยามานนท์ ในงาน A HISTORY OF THAILAND^{๒๗}

๒. กลุ่มที่เชื่อว่าถิ่นกำเนิดของคนไทยอยู่บริเวณเทือกเขาอัลไต

ผู้เป็นต้นคิดในเรื่องนี้ คือหมอสอนศาสนาชาวอเมริกันชื่อ วิลเลียม คลิฟตัน ดอดด์ (William Clifton Dodd) ในงานเขียนเกี่ยวกับคนไทยเรื่อง THE TAI RACE: THE ELDER BROTHER OF THE CHINESE เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒

งานชิ้นนี้เขียนในระหว่างปฏิบัติงานเผยแพร่คริสต์ศาสนาแก่คนไทยในประเทศไทย พม่า และจีน โดยเฉพาะในประเทศไทย หมอดอดด์อยู่ประจำที่จังหวัดเชียงรายประมาณ ๓๒ ปี (พ.ศ. ๒๔๒๕-๒๔๖๑) ระหว่างนั้นได้เดินทางไปสำรวจความเป็นอยู่ของชาติต่างๆ ในดินแดนใกล้เคียง พร้อมทั้งเผยแพร่ศาสนาด้วย โดยเริ่มจากเชียงรายผ่าน เชียงตุง สิบสองปันนา ยูนนาน ไปถึงฝั่งทะเลที่กวางตุ้ง^{๒๘} หมอดอดด์เขียนไว้ว่า ไทยเป็นเชื้อสายมองโกล และเป็นชาติเก่าแก่กว่าฮั่นและจีนเสียอีก คนไทยถูกเรียกว่า อ้ายลาว หรือต๋ามัง และเป็นเจ้าของถิ่นเดิมของจีนมาก่อนจีนตั้งแต่ ๒๒๐๐ ปีก่อนคริสตศักราช ฉะนั้นจึงถือเป็นพ่อของจีน ถิ่นเดิมของคนไทยอยู่บริเวณเทือกเขาอัลไต แต่ต่อมาเคลื่อนที่เรื่อย ๆ จากทางเหนือเข้าแดนจีน และค่อย ๆ อพยพครั้งใหญ่ นับตั้งแต่แรกเริ่มในคริสตศักราชที่ ๖ ก่อนคริสตศักราช คือ จากตอนกลางของจีนมาสู่ตอนใต้ จากตอนใต้เข้าสู่อินโดจีน^{๒๙} ในบริเวณตอนใต้ ลุ่มแม่น้ำแยงซีนั้นหมอดอดด์เดินทางสำรวจเรียบร้อยแล้ว ทั้งสิ้น แต่ในส่วนที่เหนือจากนั้นหมอดอดด์อาศัยความคล้ายคลึงทางภาษาเป็นเหตุผลสนับสนุน

ความคิดของหมอดอดด์เป็นที่น่าสนใจในวงวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เช่นงานของ W.A.R Wood ในงานเรื่อง A HISTORY OF SIAM ตีพิมพ์เมื่อ ๒๔๖๓ ก็ได้นำความคิดของหมอดอดด์ไปขยายและระบุไว้ว่าถิ่นเดิมของคนไทยอยู่ในมองโกเลีย^{๓๐}

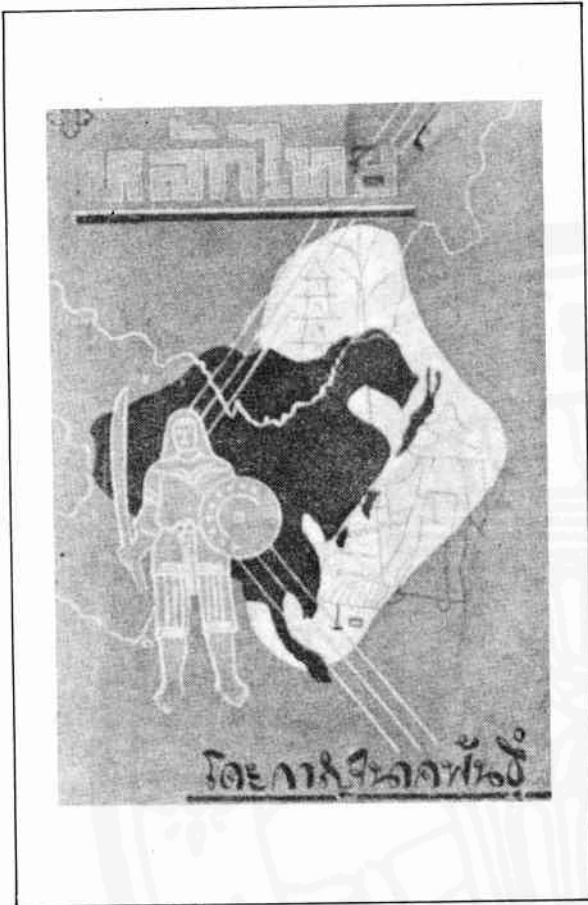
นักวิชาการไทยคนสำคัญที่เป็นผู้สืบทอดความคิดของหมอดอดด์ คือ ขุนวิจิตรมาตรา (รองอำมาตย์โท สง่า กาญจนาคพันธ์) ในงานเรื่อง หลักไทย ซึ่งเป็นหนังสือแต่งทางประวัติศาสตร์ที่ได้รับพระราชทานรางวัลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ กับประกาศนียบัตรวรรณคดีของราชบัณฑิตยสถานใน พ.ศ. ๒๔๙๑ ในหลักไทย สรุปไว้

๒๗ Rong Syamananda : A History of Thailand (Bangkok, Thailand : Chulalongkorn University, 1971), p.8.

๒๘ วิลเลียม คลิฟตัน ดอดด์ ชนชาติไทย หลวงนิเทศนิสร (แปล) (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๔๖๐) คำนำ.

๒๙ เพิ่งอ้าง, บทสรุป

๓๐ W.A.R Wood A History of Siam, (Bangkok : Chalermnit Bookshop, 1959).

หนังสือหลักไทย ของ กาญจนาคพันธุ์

ว่า แหล่งเดิมของคนไทยอยู่บริเวณภูเขาอัลไต ซึ่งเป็นบ่อเกิดของพวกมองโกลด้วยกัน ภายหลังได้แยกมาตั้งภูมิลำเนาใหญ่โตในระหว่างลุ่มแม่น้ำเหลืองและแม่น้ำแยงซีเกียง เรียกว่าอาณาจักรฮั่นลาว มีนครลุง นครป่า และนครเงี้ยว เป็นราชธานี เมื่อจีนอพยพมาจากทะเลสาบคัสเปียนก็ได้พบไทยเป็นชาติยิ่งใหญ่แล้ว ในราวปี พ.ศ. ๓๐๐ ก่อนพุทธศักราช ไทยเริ่มถูกจีนรุกรานจนต้องถอยร่นลงมาทางใต้ จวบจนประมาณ พ.ศ. ๑๑๐๐ ได้ก่อตั้งอาณาจักรน่านเจ้าขึ้นที่ขุนนาน อาณาจักรน่านเจ้าในสมัยพระเจ้าฟ้างุ้มเเกะ (หรือขุนบรม ตามพงศาวดารล้านช้าง) สามารถขยายอาณาเขตเข้ามาถึงแคว้นสิบสองจุไทย หลวงพระบาง และบริเวณภาคเหนือไทย ได้ก่อตั้งอาณาจักรโยนกในบริเวณสุวรรณภูมิ ซึ่งเคยเป็นถิ่นที่อยู่ของพวกละว้า เขมร และมอญมาก่อน ในพ.ศ. ๑๓๐๐ พงศาวดารจีนระบุว่าอาณาจักรน่านเจ้าได้แยกตนเองเป็นแคว้นต่าง ๆ คือ โกสัมพี (แสนหวี) จุฬิน (ดงเกีย)

ไพศาล หรือ มณีปุระ (อัสสัม) และโยนกเชียงแสน จวบจน พ.ศ. ๑๓๑๘ พระเจ้าอู่ไทเข้าโจมตีน่านเจ้าแตก คนไทยที่น่านเจ้าอพยพลงมาสมทบกับพวกแคว้นบริเวณสุวรรณภูมิ^{๓๑}

เมื่อเหตุผลของทฤษฎีเทือกเขาอัลไตปรากฏในชนชาติไทย และ หลักไทย เพราะคำว่า อัลไต มีคำว่า ไตอยู่ทำให้นักวิชาการไทยทั้งหลายนำปัญหาไปพิจารณา เช่น สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงฯ ซึ่งทรงเป็นกรรมการในการพิจารณาหนังสือหลักไทย ทรงมีความเห็นว่า ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับอัลไตของขุนวิจิตรมาตรายังมีปัญหาต่อความเชื่อถืออย่างมาก^{๓๒} หรือแม้แต่กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (น.ม.ส.) ซึ่งเป็นกรรมการของราชบัณฑิตยสภา ในการตรวจหนังสือเล่มนี้ ยังให้ทรงเห็นว่าตัวท่านเองยังต้องใช้เวลาค้นหนังสือประวัติศาสตร์เกือบ ๑๐ เล่ม เพื่อตรวจสอบเรื่องนี้^{๓๓} และเรื่องนี้เป็นปัญหาอยู่เพราะเป็นความเห็นที่ต่างไปจากนักประวัติศาสตร์อาชีพทั้งสังคมไทยยกย่องอยู่เช่น ศาสตราจารย์ยอร์ช เซเดส์ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าธรรมาภินันท์ สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงฯ และสมเด็จฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นต้น^{๓๔} มีแต่หลวงโกษากรวิจารณ์ หรือประภาสรี ซึ่งเป็นนักค้นคว้าที่มีความรู้ภาษาจีน ภาษาไทย และภาษาอังกฤษอย่างดี ก็ได้ให้ความเห็นสนับสนุนในเรื่องนี้ว่า เท่าที่เข้าใจว่าเดิมของคนไทยอยู่เทือกเขาอัลไต นอกจากจะให้เหตุผลว่า เพราะมีภาษาเป็นเค้าเดียวกับไทยแล้ว ก็ยังไม่มีเหตุผลอย่างอื่นอีก^{๓๕} หลวงโกษากรวิจารณ์ได้แปลความหมายคำว่า อัลไตว่า อัล หมายถึง อะเลอ ซึ่งเป็นภาษาไทยโบราณ แปลว่า แผ่นดิน คำว่า ไต ก็คือ ไท ฉะนั้นที่ตรงนั้นหมายความว่า เป็นที่ไทยอยู่มากเป็นแผ่นดินของไทย^{๓๖}

๓๑ สรุปความจาก ขุนวิจิตรมาตรา หลักไทย (พระนคร : สำนักพิมพ์ศาสนสรวรรค์ พิมพ์ครั้งที่ ๕, ๒๕๑๐) หน้า ๑-๑๖.

๓๒ ดาราวัดย์ เกษทอง "พบขุนวิจิตรมาตรา" ศิลปวัฒนธรรม บท ๑ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๓), หน้า ๖๖.

๓๓ เฟื่องอ้าง, หน้า ๖๕.

๓๔ เฟื่องอ้าง.

๓๕ ประภาสรี "บทวิเคราะห์ดินไทยและเมืองเก่า" อ้างแล้ว, หน้า ๖๒-๖๓

๓๖ ดาราวัดย์ เกษทอง, อ้างแล้ว, หน้า ๖๔.

หนังสือเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ วิชาประวัติศาสตร์

แม้ว่าความเห็นเรื่องอัลไตจะเป็นปัญหาในทศวรรษของนักประวัติศาสตร์ชั้นสูง แต่หลักไทยก็ได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านสูงมาก มียอดจำนวนพิมพ์ถึง ๓ ครั้ง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๑-๒๔๘๘ นอกจากนั้นแล้วความคิดเกี่ยวกับคนไทยมาจากอัลไตก็ยังบรรจุลงในตำราเรียนประวัติศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการนับตั้งแต่เริ่มมาจนกระทั่งถึง พ.ศ. ๒๕๒๑** ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความดีเด่นของหนังสือเล่มนี้ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะทฤษฎีอัลไต ไม่ใช่ทฤษฎีที่คัดค้านทฤษฎีมณฑลเสฉวน แต่กลับสร้างภาพอดีตที่ยิ่งใหญ่ของไทยในระยะก่อนหน้ามาอยู่ที่มณฑลเสฉวน จากปรากฏการณ์เช่นนี้ ในที่สุดทฤษฎีคนไทยมาจากภูเขอัลไตค่อยๆ ผังลงในความรู้เกี่ยวกับอดีตของคนไทยมาเป็นเวลาหลายชั่วอายุคน และความคิดนี้ยังมั่นคงกับประวัติศาสตร์รุ่นต่อๆ มาต่อไปอ้างอิงในงานเขียนเกี่ยวกับเรื่องอดีตของคนไทยเสมอ เช่น พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ เจ้าชีวิต พิมพ์เมื่อ ๒๕๐๒

หนังสือเล่มนี้เคยแต่งเป็นภาษาอังกฤษมาก่อน เพื่อให้ชาวตะวันตกได้รู้จักประเทศไทย เพราะขณะนั้นงานด้านประวัติศาสตร์ที่เขียนให้ชาวตะวันตกอ่านที่เด่นก็คือของนายวูดเรอ A HISTORY OF SIAM ซึ่งตีพิมพ์มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๗ เมื่อพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ได้รับคำแนะนำจากหลวงวิจิตรวาทการจึงได้เขียนเจ้าชีวิตภาคภาษาไทยขึ้นมาโดยระบุว่า ชาวไทยสยามมีนามเดิมว่าชาวเมืองไกล มีกำเนิดมานานแล้วตามทิวเขอัลไต ซึ่งเป็นเขตแดนภายนอกปัจจุบัน ตามประวัติศาสตร์ของชาวไทยโบราณอยู่ในระดับกึ่งประวัติศาสตร์ ชาวไทยโบราณอยู่ในดินแดนจีน ปัจจุบันซึ่งบัดนี้เรียกว่า เกียงสู-ซานตุง มีแม่น้ำเหลือง และแม่น้ำแยงซีเกียงกระหนาบอยู่ ๒ ด้านชาวไทยตั้งอยู่ที่นั่น ๔๕๐๐ ปีมาแล้ว^{๓๑}

โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีถิ่นกำเนิดของคนไทยอยู่ที่เทือกเขอัลไตนี้มีหมอตีตต์เป็นผู้เริ่มสรุปก่อน จากนั้นมีผู้สืบต่อความคิดต่อมาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศงานที่เด่นมากก็คือ หลักไทย ของขุนวิจิตรมาตรา ซึ่งถูกใช้เป็นตำราเรียนประวัติศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นเวลานาน ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ หนังสือชนชาติไทยของหมอตีตต์เองซึ่งเป็นต้นตอความคิดเรื่องอัลไตก็เคยใช้เป็นตำราเรียนของกระทรวงศึกษาธิการครั้งหนึ่งในปีนั้นเป็นบทนโยบายของกระทรวงศึกษาฯ มุ่งที่จะฟื้นฟูเสถียรภาพของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพ.ศ. ๒๕๑๕ โดยให้มีการพัฒนาเจตคติ พฤติกรรมค่านิยม และคุณธรรมในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้เด็กเรียนนิสิต นักศึกษาตลอดจนประชาชนโดยทั่วไปเกิดความรักความเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า หนังสือชนชาติไทย

** นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ แม้ตำราสังคมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับชั้น ม.๑ (ป.๖ เดิม) ไม่ยอมรับความเห็นนั้นแล้ว แต่สำหรับในรายวิชาเลือก เช่น วิชาสังคมกับวัฒนธรรมไทย ของสุพัตรา สุภาพ ซึ่งเป็นตำราที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ก็ยังคงยืนยันความเห็นอยู่

๓๑ พระเจ้าจุลจักรพงษ์ เจ้าชีวิต (พระนคร : สำนักพิมพ์คลัง-วิทยา, ๒๕๐๕)

เป็นหนังสือที่มอบคุณค่าทางประวัติศาสตร์ส่งเสริมให้ผู้อ่าน
ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของชนชาติ-
ไทย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม และเอกลักษณ์
ของไทย^{๓๕} และโดยวิธีนี้ยังทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
อดีตของคนไทยที่เทือกเขาอัลไตได้รับดอกย้าเพิ่มขึ้น

๓. กลุ่มที่เชื่อว่า คนไทยมีถิ่นกำเนิด
อยู่กระจัดกระจายทั่วไปในบริเวณทางตอนใต้
ของจีนและทางตอนเหนือของภาคพื้นเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนบริเวณรัฐอัสสัม
ของอินเดีย

ผู้เริ่มความเชื่อนี้ คือ Archibald R. Colquhoun
ซึ่งเป็นนักสำรวจชาวอังกฤษ ได้เดินทางสำรวจดินแดน
ตั้งแต่ทางภาคใต้ของจีน จากกวางตุ้งไปยังเมืองมณฑลเฉย
ในพม่า ผลจากการสำรวจของเขาปรากฏเป็นหนังสือชื่อ
CHRYSE ซึ่งเล่าเรื่องราวการเดินทางสำรวจดินแดนดัง
กล่าวของเขา และได้เขียนรายงานไว้ว่าได้พบคนเชื้อชาติ
ไทยในบริเวณแถบนี้โดยตลอด งานชิ้นนี้ตีพิมพ์ที่อังกฤษ
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๕ และผู้เขียนได้รับรางวัลเหรียญทองจาก
The Royal Geographical Society ต่อมาหนังสือเล่มนี้ได้
มีการแปลเป็นภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน^{๓๖}

นอกจากงานค้นคว้าเกี่ยวกับอดีตของคนไทยใน
ลักษณะเช่นนี้แล้ว ยังมีงานประเภทอาศัยการตีความจาก
หลักฐานของจีน เช่น งานของ E.H. Parker ซึ่งเคย
เป็นกงสุลอังกฤษประจำเกาะไหหลำ ได้เขียนบทความ
เรื่อง นานเจ้า พิมพ์เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ โดย
อาศัยตำนานของจีนฉบับของยางเชิน (Yang Shen) ซึ่ง
เขียนขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๐๕๓ อันเป็นบทกวีที่นานเจ้าสูญสิ้นไป
แล้วถึง ๖๔๘ ปี บทความชิ้นนี้พูดถึงอาณาจักรนานเจ้า
ว่าเป็นอาณาจักรของคนไทยโดยเฉพาะสมัยราชวงศ์สุโขทัย
ถือว่าเป็นราชวงศ์ไทยแท้ และคนไทยที่นานเจ้าก็คือพวก
ที่ถูกจีนกดขี่ให้ถอยร่นลงไปทางใต้^{๓๗} ข้อเขียนของ
ปาร์เกอร์เป็นงานชิ้นแรกที่โน้มน้าวจิตใจให้นักโบราณคดี
ไทยและตะวันตกเชื่อว่า ชนชาติไทยตั้งอาณาจักรนาน
เจ้าในมณฑลยูนนานเมื่อกกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๓

อย่างไรก็ตามความเห็นที่คัดค้านทรรศนะของ
ปาร์เกอร์เกี่ยวกับนานเจ้าก็มี เช่น เปลลิโอ (Pelliot) ได้ให้

ข้อสังเกตไว้ในบทความเรื่อง “การเดินทางสองคราว
จากจีนไปอินเดีย” ^{๓๘} ว่า ปฐมกษัตริย์ของนานเจ้าชื่อ
ฟัลโทะเกะ มีโอรสชื่อโกะล่อฝง ๆ มีโอรสชื่อฝงกาอ . . .
นั้น เป็นการเอาชื่อบิดาไปตั้งชื่อบุตร ธรรมเนียมเช่นนี้
มีในของไทย แต่เป็นของพวกทิเบต - พม่าบางสาขา บท
ความนี้เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๓ แต่นักวิชาการทั้ง
หลายกลับไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ผู้สนับสนุนความ
คิดนี้คือ มัสเปโร และนักศึกษาด้านโบราณคดีชาวจีน ๓ คน
คือ ศาสตราจารย์ตัง ศาสตราจารย์ตังโซบิโน และ
ศาสตราจารย์หล่งซุนเซง รวมทั้งศาสตราจารย์ปุ่นซอ
โยชิโร ชีราโทริ ต่างก็เห็นพ้องกันว่าคนไทยที่มีอยู่ใน
นานเจ้าเป็นเพียงชนส่วนน้อยที่อยู่ใต้อำนาจของเจ้านาย
ชาวหลอ-หลอ^{๓๙} ซึ่งก็ตรงกับความเห็นของ พันโท
เดวิส^{๔๐} ผู้เดินทางสำรวจชนชาติต่าง ๆ ในมณฑล
ยูนนาน งานของบุคคลเหล่านี้ได้ให้แนวคิดแก่นักวิชา
การไทย และต่างประเทศ เช่น จิตร ภูมิศักดิ์ และ
เฟรเดอริก โมต (Frederick M. Mote)

งานค้นคว้าของชาวต่างประเทศที่แพร่หลายอยู่
ขณะนั้นชักนำให้พระยาประชาติกรจักรกร (เข้ม บุนนาค)
พยายามศึกษาค้นคว้าประวัติความเป็นมาของคนไทย ทั้ง
จากเอกสารของไทยและต่างประเทศ งานชิ้นนี้ก็คือ
พงศาวดารโยนก ซึ่งตีพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๔๑-

๓๕ วิลเลียม คลิฟตัน ค็อคเคอร์ อังแล้ว, ในคำนำ.

๓๖ Holt S. Hallett “An Historical Sketch of the
Shans,” **Amongst the Shans** (New York.
Arno Press Inc, 1970)

๔๐ E.H. Parker “The Old Thai Empire “**The
Chinese Recorder**, (March 1894).

๔๑ Paul Pelliot “Deux Itinéraires de Chine en
Inde a la fin du VIII Siecle” **Bulletin de l’
Ecole Francaise d’ Extreme Orient**, Tome
IV, 1904, p.165

๔๒ ชัย เรื่องศิลป์ ประวัติสังคมไทยสมัยโบราณก่อนศตวรรษ
ที่ ๒๕ (พระนคร : สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์, ๒๕๒๓), หน้า
๕-๑๐.

๔๓ Major H.R. Davies **Yunnan** (London : Cam-
bridge University Press, 1909).

๒๔๔๒ พงศาวดารโยนกสรุปไว้ว่าคนไทยมาจากตอนใต้ของจีน^{๔๔}

งานค้นคว้าเรื่องอดีตของคนไทยที่สำคัญในระยะเวลาค้นคว้าของเอเตียน เอโมนิเยร์ (Etienne Aymonier) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักศึกษาเรื่องอาณานิคมของฝรั่งเศส ได้เขียนไว้ในหนังสือ เรื่องกัมพูชา (Le Cambodge) ว่าเชื้อชาติ “ไทย” ซึ่งแปลว่า เสรี-เสรีชน ประกอบด้วยหมู่ชนหลายสาขา มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติใกล้ชิดกัน โดยเฉพาะทางภาษา หมู่ใหญ่ ๆ ของชนชาตินี้มี ฉาน ลาว และชาวสยาม เมื่อก่อนคริสต์ศักราชนานมาแล้ว กรอบครัวเชื้อชาตินี้อยู่ในทราวสูงยูนนาน^{๔๕} นอกจากนั้นม้งงานของนายคอกเชเรน (W.W. Cochrane) เรื่อง THE SHAN พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ อธิบายว่า คนเชื้อชาติไทยแบ่งแยกเรียกตามชื่อหมู่เหล่าหลายชื่อ แต่เป็นเชื้อชาติเดียวกัน และยึดครองเนื้อที่กว้างใหญ่กว่าเชื้อชาติอื่น ๆ ในแหลมอินโดจีน ในอดีตมีตลอดแนวเขตแดนระหว่างพม่ากับจีน^{๔๖} และงานของหลุยส์ ฟิโนต์ (Louis Finot) ผู้อำนวยการสำนักศึกษาของฝรั่งเศสปลายบุรพาพิศก่อน ยอร์ช เซเดส์ ได้สรุปไว้ว่าชนชาติไทยแผ่ออกไปเหมือนฝนฟ้าไหม้หม่าปกคลุมประเทศจีนตอนใต้ ตั้งแต่ลาว สยาม จนกระทั่งถึงพม่าและอัสสัม^{๔๗}

งานที่เด่นอีกคื่องานของ วิลเลียม เครดเนอร์ (William Credner) ซึ่งค้นคว้าเกี่ยวกับยูนนานโดยสำรวจภูมิประเทศและเผ่าพันธุ์ที่ตกค้างอยู่ในยูนนานได้สรุปไว้ว่า แถบทะเลสาบตาลีในยูนนานมีแต่พวกหลอ-หลอ คนไทยพอมียุคก็เฉพาะได้ทะเลสาบตาลีลงมา ในด้านภูมิประเทศแถบยูนนานเป็นทราวสูงและมีภูเขาสูงมากมาย จึงไม่น่าเป็นไปได้ว่าคนไทยสามารถอพยพไปถึงยูนนานได้ เพราะคนไทยเป็นหมู่ชนที่ปลูกข้าวเป็นอาหาร ชอบดินแดนทางแถบร้อนไม่ชอบที่เนินเขา ฉะนั้นถิ่นเดิมของชนเผ่าไทควรจะมีที่อาศัยในที่ต่ำใกล้ทะเลเช่นมณฑลกว๋างซีและกว๋างตุ้ง^{๔๘} งานของเครดเนอร์ได้ให้แนวคิดแก่นักวิชาการเยอรมันท่านหนึ่งคือ Erik Seidenfaden^{๔๙}

ชาวเยอรมันผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมวิทยาและโบราณคดีท่านหนึ่ง คือ วุลแฟรม อีเบอร์ฮาร์ด (Wolfram Eberhard) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับถัน

กำเนิดของคนไทยไว้ในงานชื่อ A HISTORY OF CHINA ตีพิมพ์ครั้งแรกเป็นภาษาเยอรมัน และได้มีการแปลเป็นภาษาอังกฤษและตีพิมพ์เมื่อ ๒๔๕๓, ๒๕๐๓, ๒๕๐๕ และ ๒๕๒๐ ว่าเผ่าไทยอยู่บริเวณมณฑลกว๋างตุ้ง ก่อนยุคโจว (จีน) จะมีอำนาจเมื่อมีการขับเคี่ยวกันระหว่างราชวงศ์ชานกับศัตรูทางด้านเหนือ ชนเผ่าไทยจึงอพยพเข้าสู่ยูนนานและดินแดนในอ่าวตังเกี๋ย การอพยพของเผ่าไทยมาทางทิศตะวันตกจนมาสร้างอาณาจักรเทียน หรือเทียน (Tien) ที่ยูนนานซึ่งตรงกับสมัยราชวงศ์ชานของจีน เมื่อถึงสมัยราชวงศ์ถัง เผ่าไทยก็สถาปนาอาณาจักรน่านเจ้าอยู่ที่ยูนนาน มีเมืองตาทโฮ (Ta-ho) เป็นราชธานี^{๕๐}

งานของอีเบอร์ฮาร์ดให้แนวทางในการค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับคนไทยแก่ศาสตราจารย์ ขจร สุกพานิช ที่จริงแล้วศาสตราจารย์ขจรสนใจค้นคว้าเรื่องที่มาของคนไทยมานับแต่ปี ๒๕๐๔^{๕๑} แต่ในขณะนั้นท่านสามารถสืบสาวหาอดีตของคนไทยไกลไปเพียงถึงสมัยขุนลู่-ขุนโล

๔๔ พระยาประชากรจกรจักร อ้างแล้ว, หน้า ๒๕-๓๔.

๔๕ Etienne Aymonier **Le Cambodge** (Paris : E. Leroux, 1900-04)

๔๖ W.W. Cochrane **The Shan** (Rangoon, 1915) vol I, p. 11.

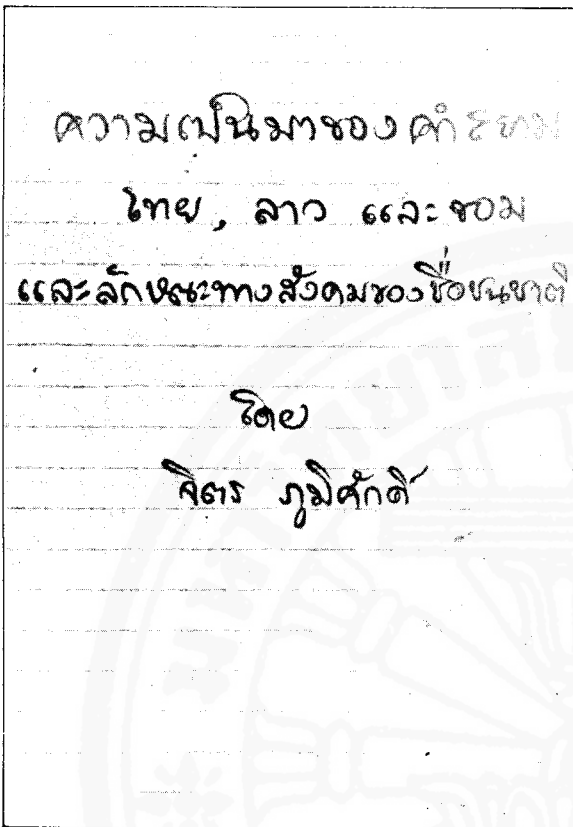
๔๗ Louis Finot “Notes d’ Archeologie Cambodien” **Bulletin de la Commission Archeologique Indochinoise**, 1921, p.64.

๔๘ William Credner, **Cultural and Geographical : Observation made in the Tali (Yunnan) Region with special regard to the Nan Chao problem**, translated from German by Major Erik Scidenfaden (Bangkok, 1935)

๔๙ Erik Scidenfaden **The Thai Peoples** vol. I (Publication of Siam Society, 1958).

๕๐ Wolfram Eberhard **A. History of China** (California, Los Angeles : University of California Press, 1977), pp. 1-10.

๕๑ ในปี ๒๕๐๔ มีบทความของ ศจ. ขจร ที่ค้นคว้าเรื่องนี้ คือ “การสืบค้นต้นตระกูลไทย ตีพิมพ์ลงในวารสาร มหิดล และต่อมากรมวัฒนธรรมได้ส่งข้ามนำไปตีพิมพ์รวบรวมไว้ในเอกสารประกอบความรู้ทางสังคมศึกษาฉบับ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยให้ชื่อเอกสารนั้นว่า “การค้นคว้าประวัติศาสตร์ไทยบางตอน”

หนังสือความเป็นมาของคำสยาม ฯ

จิตร ภูมิศักดิ์

ซึ่งพบบริวารจากอาณาจักรแดนไปสร้างบ้านเมืองในไทยใหญ่ ราวพ.ศ. ๑๑๑๑ จวบจนปี ๒๕๑๔ เมื่อท่านได้รับเชิญให้เป็นกรรมการผู้หนึ่งในคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย จึงค้นคว้าเรื่องอดีตอันแสนไกลของคนไทยอย่างจริงจัง จัง ๆ โดยการศึกษาจากงานของอ็อบเอร์ฮาด ของหมอดือดดี และ หนังสือ ฉจิ ของสุมาเขียน ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์บัณฑิตประจำราชสำนักอันเมื่อ ๑๐๐ B.C. ตลอดจนหลักฐานฝ่ายไทย เช่นพงสาวดารล้านช้าง ศาสตราจารย์ขจร สรุปลงอดีตของคนไทยว่ามีถิ่นกำเนิดอยู่ตอนใต้ของจีนในเขตมณฑลกว๋างตุ้ง-กว๋างสีครั้นเมื่อปี ๑๐๒๘ B.C. ราชวงศ์ซางซึ่งเป็นมิตรเพื่อนบ้านกับเผ่าไทยลุ่มจมลงเพราะบรรพบุรุษของคนจีนตั้งราชวงศ์โจวครองบ้านเมือง ทำให้เจ้านายหนุ่ม ๆ พาบบริวารอพยพมาทางตะวันตกตั้งแคว้นชวาลเสถวน เมืองเชียงตุงลงล่างเรื่อยมาจนเข้าเขตยูนนานเมืองตาทอ และลงมาทางใต้ ผ่านเขตสิบสองจุไทย ลงในเขตประเทศลาวมีแคว้นเผ่าไทยชื่อเดิมว่าตุลาน ซึ่งจีนมาเปลี่ยนเรียก

นางโกะในราชวงศ์ฮั่นซึ่งเมืองนั้นคืออาณาจักรล้านช้างนั่นเอง^{๕๒}

งานค้นคว้าเกี่ยวกับชนชาติไทยที่เด่นอีกเล่มหนึ่งคือ งานของจิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งพยายามค้นคว้าเรื่องที่มาของคนไทยโดยใช้วิธีการนิรุกติศาสตร์ วิเคราะห์ตำนานพงสาวดารท้องถิ่นต่างแห่งของไทย และตรวจสอบกับจารึกของประเทศข้างเคียง งานชิ้นนี้คือ ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ ซึ่งเริ่มค้นคว้ามานับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่ได้รับการตีพิมพ์ออกเผยแพร่ได้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕^{๕๓}

๕๒ ขจร สุขพานิช "ถิ่นกำเนิดและการอพยพของเผ่าไทย" ใน อนุสรณ์ศาสตราจารย์ขจร สุขพานิช คุณวรมณูพานิชวงศ์ และวุฒิชัย มุลศิลป์ บรรณาธิการ (พระนคร : แสงรุ่งการพิมพ์, ๒๕๒๐) หน้า ๑๗.

๕๓ จิตร ภูมิศักดิ์ ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมและชื่อชนชาติ (พระนคร : กรงสยามการพิมพ์ ๒๕๑๕)

จิตรสรุปเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของคนเผ่าไทว่าอาศัยอยู่กระจัดกระจายในบริเวณทางตอนใต้ของจีน และบริเวณภาคเหนือของไทย ลาว เขมร พม่า และรัฐอัสสัมของอินเดีย และจิตรยังให้ความเห็นเกี่ยวกับอาณาจักรน่านเจ้าว่า เดิมจีนเรียก อาณาจักรไต-หลอหลอ นาคาทิยนานว่า น่านเจ้า เพราะเป็นรัฐที่มีศูนย์กลางอยู่ได้สุด ซึ่งตรงกับความหมายน่านเจ้าที่หมายถึงเจ้าทางทิศใต้ จิตรเชื่อว่า องค์ประกอบในสังคมน่านเจ้ามีทั้งคนไต หลอหลอ (ปัจจุบันยังมีอยู่) นาคา อะล่ง ปะหล่อง ปะปนกัน ในบรรดาชาติเหล่านั้น ไตและหลอ-หลอ มีความเจริญกว่าชนกลุ่มอื่น ๆ^{๕๔}

งานเด่นอีกชิ้นหนึ่งคืองานของเฟรเดอริก โมต^{๕๕} ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องจีน ต่อมาได้มีโอกาสมาพำนักในประเทศไทย ในฐานะข้าราชการในกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ งานของโมตศึกษาค้นคว้าจากผลงานการศึกษาของชาวตะวันตก ของจีนและญี่ปุ่น โมตให้ทรรศนะถึงปัญหาก่อนประวัติศาสตร์ของไทยไว้ ๒ ประการ ประการแรกเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ขาดความรู้ความเข้าใจของจีนสมัยลี้กัदारพที่ ซึ่งตามความเห็นของโมต เรื่องนี้เพิ่งมีการศึกษาค้นคว้ากันเมื่อไม่นาน แต่ก็ทำให้ทราบถึง ขนบธรรมเนียม ลัทธิศาสนา สถิติทางภาษา ตลอดจนการถ่ายทอดคำพูดเป็นตัวเขียน และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนทั้งหลายบริเวณแถบนี้ จากการศึกษาสังทำให้ผู้เริ่มสรุปใหม่ว่า เผ่าชนที่พูดภาษาไทยอันแตกสาขามาจากสกุลภาษาจีน-ทิเบต (รวมชาวไทยในบัตันและลาว ตลอดจนกลุ่มผู้ที่พูดภาษาไทยในพม่า จีน ฉวน และที่อื่นๆ) นั้น มิได้เคยตั้งภูมิลำเนาอยู่ทางจีนเหนือ หรือแม้จนทางภาคกลางของจีนเลย เพราะไม่มีหลักฐานใด ๆ ปรากฏ เท่าที่ปรากฏมีเพียงหลักฐานที่อ้างได้ว่าชนที่พูดภาษาไทยได้เคยอพยพอยู่ในวงจำกัดราว ๒๐๐-๓๐๐ กิโลเมตร ทางต้นแม่น้ำโขงเข้าสู่มณฑลยูนนาน บางทีเคลื่อนขนเหนือเข้าสู่ดินแดนบางแห่งทางใต้ของจีนด้วย^{๕๖} ในประการที่สองคือปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างน่านเจ้ากับประวัติศาสตร์ไทย โมต ใช้หนังสือที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับสมัยน่านเจ้าโบราณมาศึกษา นั่นคือเรื่อง มั่นจู (Man Chu) ของพันโซ (Fan

Sho) ซึ่งเป็นขุนนางสมัยราชวงศ์ถังถูกส่งไปรับราชการทางพรมแดนจีนด้านน่านเจ้า และหนังสือของบุคคลอื่นๆ โมตสรุปว่าพวกที่ปกครองน่านเจ้านั้นคือพวกไป๋และพวกหยี่ สำหรับพวกไทยที่น่านเจ้ามีอยู่บ้าง แต่ไม่ได้อยู่ในชนชั้นผู้ปกครอง และคนเผ่าที่พูดภาษาไทยในน่านเจ้าก็ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงทางประวัติศาสตร์กับไทยที่สุโขทัย^{๕๗}

โดยสรุปในบรรดากลุ่มนักวิชาการที่เชื่อว่าอดีตของเผ่าไทยอยู่กระจัดกระจายอยู่ในบริเวณตอนใต้ของจีนและบริเวณทางเหนือของไทย ลาว พม่า เวียดนาม กัมพูชาและรัฐอัสสัมของอินเดียนั้นต่างก็มีทรรศนะที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงออกไปในรายละเอียด โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับอาณาจักรน่านเจ้า งานของเปเลลิโอ มัสเปโอโร เฟรเดอริกโมต และจิตร ภูมิศักดิ์ เป็นงานที่ปฏิเสธอย่างสิ้นเชิงว่าน่านเจ้ามิใช่อาณาจักรของคนไทย นักวิชาการกลุ่มนี้เริ่มศึกษาค้นคว้าเรื่องราวของคนไทย โดยอาศัยหลักฐานหลายด้านด้วยกัน ทั้งทางด้านนิรุกติศาสตร์ มานุษยวิทยาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนหลักฐานทางโบราณคดี ซึ่งนับว่าเป็นก้าวใหม่ของการศึกษาปัญหาจากที่เคยทำมา ความเห็นของนักวิชาการกลุ่มนี้ได้รับการอ้างอิงทางวิชาการต่อ ๆ มา เช่นในงานเขียนเรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยโบราณก่อนศตวรรษที่ ๒๕ ของ ชัย เรื่องศิลป์ ซึ่งศึกษาค้นคว้าในระหว่างปี ๒๕๐๖-๑๐ และเขียนขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และได้รับรางวัลชมเชยเป็นกรณีพิเศษจากการประกวดวรรณกรรมไทยครั้งที่ ๑ ของธนาคารกรุงเทพเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ แต่หนังสือนี้ได้มีการตีพิมพ์แพร่หลายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓^{๕๘}

๕๔ เพิ่งอ้าง, หน้า ๒๘๔.

๕๕ เฟรเดอริก โมต “ปัญหาก่อนประวัติศาสตร์ไทย” สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับพิเศษ ๑ (มิ.ย. ๒๕๐๘) เป็นบทความเสนอในการสัมมนาเรื่องบรรพบุรุษของไทยที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ และเคยตีพิมพ์ลงในวารสารสังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ ๒ ฉบับ ๒ (ค.ค. ๒๕๐๙) ในชื่อภาษาอังกฤษว่า “Problems of Thai Prehistory”

๕๖ เพิ่งอ้าง, หน้า ๑๖.

๕๗ เพิ่งอ้าง, หน้า ๒๐-๒๑.

๕๘ ชัย เรื่องศิลป์ อ้างแล้ว, บทที่ ๒.

๔. กลุ่มที่เชื่อว่าถิ่นเดิมของไทยอยู่บริเวณเหนือที่ประเทศไทยปัจจุบัน

ทฤษฎีนี้ถือเป็นทฤษฎีใหม่ที่ได้รับการค้นคว้าจากบรรดานักวิชาการ และแพร่หลายไม่นานมานี้ งานชิ้นแรกในกลุ่มนี้คือ งานของพอล เบเนดิกต์ (Paul Benedict) นักภาษาศาสตร์และนักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งทำการค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับเผ่าไทยโดยอาศัยหลักฐานทางภาษาศาสตร์ และสันนิษฐานว่าคนที่อยู่แถบแหลมอินโดจีนย่อมมาจากบรรพบุรุษเดียวกันและยอมรับว่าภาษาไทย (Tai) เป็นภาษาที่ใหญ่ภาษาหนึ่งของชนชาติทางเอเชีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ในตระกูลออสโตริกหรือออสโตรนีเซียนและสามารถแยกสาขาได้เป็นพวกไท ขว้า-มลายู ธิเบต-พม่า สมมติฐานใหม่ของเบเนดิกต์นี้จะลบล้างความเชื่อที่ว่า คนเผ่าไทยเป็นชนชาติตระกูลมองโกล แต่กลับเป็นชนชาติตระกูลเดียวกับขว้า-มลายู ส่วนเกี่ยวกับถิ่นเดิมของคนไทย เบเนดิกต์ให้ทรรศนะว่าน่าจะอยู่ในดินแดน ไทยปัจจุบัน ในราวประมาณ ๔๐๐๐-๓๕๐๐ ปีมาแล้ว มีพวกตระกูลมอญเขมรอพยพมาจากอินเดียเข้าสู่แหลมอินโดจีนได้ ผลักดันคนให้ไทยกระจัดกระจายไปหลายทาง ขึ้นไปทางใต้ของจีนปัจจุบัน ต่อมาถูกจีนผลักดันจึงถอยร่นลงได้

ไปอยู่ในเขตอัสสัม ฉาน ลาว ไทย และตังเกี๋ย จึงมีกลุ่มคนที่พูดภาษาไทยกระจัดกระจายไปทั่ว^{๕๘}

นักวิชาการในกลุ่มนี้ที่ชี้ชัดให้เห็นว่าคนไทยอยู่ในดินแดนประเทศไทยปัจจุบัน มักเป็นนักวิชาการทางด้านโบราณคดี หรือสนใจทางด้านโบราณคดี เช่น ดร. กวอริช เวลส์ ซึ่งให้ทรรศนะว่ากลุ่มคนไทยมาดั้งเดิมฐานอยู่แล้วตามลุ่มแม่น้ำแม่กลองและบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษต้น ๆ ทรรศนะเช่นนี้มาจากการขุดพบกระดูกที่ระยะที่พังคิก จ.ราชบุรี เวลส์แสดงความเห็นในงานเขียนของเขาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕^{๖๐} แต่ต่อมาเขาก็เปลี่ยนความคิด

นักวิชาการที่มีชื่อเสียงในกลุ่มนี้คือ นายแพทย์ สดก แสงวิเชียร แห่งแผนกกายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ได้ให้ความเห็นว่า ดินแดนไทยปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ที่เป็นบรรพบุรุษของคนไทยปัจจุบันมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ข้อสันนิษฐานของท่านอาศัยการศึกษาเปรียบเทียบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่ ๓๑ โครง ซึ่งคณะสำรวจไทย-เดนมาร์ก ได้ร่วมกันขุดค้นได้ในบริเวณสองฝั่งแควน้อยและแควใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรี และตามท้องที่จังหวัดราชบุรี ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๓-๐๕ จากการศึกษาเปรียบเทียบท่านได้สรุปว่า โครงกระดูกของคนสมัยใหม่มีความเหมือนกับโครงกระดูกคนไทยปัจจุบันเกือบทุกอย่าง^{๖๒} ข้อเสนอนี้ นายชอล โฮมก็เห็นด้วย^{๖๒}

นอกจากนี้ยังมีงานของดร. กาลตัน เอส กุน

๕๘ Paul Benedict "Thai Kadai and Indonesian a new alignment in Southeast Asia" **American Anthropologist** vol 44, New York, 1942.

๖๐ Guaritch Wales "Further excavation at Pong Tuk (Siam)" **Indian Art & Letters**, 10, 1936, pp. 42-48.

๖๑ สดก แสงวิเชียร "รายงานขุดค้นถึงลักษณะของโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่ที่พบที่บ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี" **สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับพิเศษ** ๓ (มิ.ย. ๒๕๐๕), หน้า ๓๔-๓๕.

๖๒ Welheim G, Solheim "Thailand and Prehistory," **Silpakorn** 8, 1964, pp.42-47

โครงกระดูกมนุษย์ยุคหินใหม่ หลักฐานตามแนววิชาโบราณคดี

(Carleton S. Coon) ซึ่งสืบทันรื่องนี้ และให้ความเห็นว่าระหว่าง ๑๕๓๐ ปีก่อน ค.ศ. ๒๐๐ ปีก่อน ค.ศ. นั้นมีร่องรอยพวกคนสมัยหินใหม่ในประเทศไทย^{๖๓} และยังมีงานของศาสตราจารย์ชิน อยู่ดี ในเรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ในปี ๒๕๑๐ ก็สรุปไว้ว่า จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่า ในบริเวณเหนือประเทศไทยปัจจุบันมีร่องรอยผู้คนอาศัยอยู่ตั้งแต่สมัยหินเก่า คือ ระหว่าง ๕๐๐,๐๐๐ ปี ถึง ๑๐,๐๐๐ ปีมาแล้ว เรื่อยมาจนกระทั่งสมัยหินกลาง หินใหม่ ยุคโลหะ และเข้าสู่ยุคประวัติศาสตร์ ในยุคดังกล่าวเหล่านี้ยังเห็นถึงความสืบเนื่องทางวัฒนธรรมที่มามีมาจนถึงปัจจุบันด้วย^{๖๔}

สรุปแล้วในกลุ่มที่เชื่อว่าบรรพบุรุษของคนไทยอยู่ในดินแดนประเทศไทยมาโดยตลอด ส่วนใหญ่อาศัย

หลักฐานทางด้านโบราณคดี ที่แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมที่มีมานับจากสมัย หินจบ จนสมัยประวัติศาสตร์ ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบลักษณะโครงกระดูกที่ขุดพบ ข้อสันนิษฐานของกลุ่มนี้ยังคงต้องการการศึกษาค้นคว้าอีกมากทีเดียว

๕. กลุ่มที่เชื่อว่า ถิ่นเดิมของคนไทยอยู่บริเวณคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะต่างๆในอินโดนีเซีย และค่อยๆ อพยพขึ้นมาสู่ดินแดนไทยปัจจุบัน

ทฤษฎีนี้มีการเสนอขึ้นเมื่อประมาณปีพ.ศ. ๒๕๐๖ ที่สยามสมาคม ผู้เสนอทฤษฎีนี้คือ นายสมศักดิ์ สุวรรณสมบุรณ์ โดยอาศัยความรู้วิชาแพทยทางด้านกลุ่มเลือด (Blood group) และจากการสุ่มตัวอย่างกลุ่มเลือดของคนไทยกับคนอินโดนีเซียปัจจุบัน จึงได้เสนอว่า เพราะความคล้ายคลึงทางกลุ่มเลือดระหว่างคนไทยที่โรงพยาบาลศิริราชกับคนอินโดนีเซีย ฉะนั้นคนไทยน่าจะมีส่วนกำเนิดอยู่ที่หมู่เกาะ แล้วจากหมู่เกาะค่อย ๆ อพยพขึ้นมายังลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาบ้าง เลยเข้าไปถึงทางบริเวณ

๖๓ Carleton S. Coon **The Story of Man** (New York : Alford A Knoff) p. 166.

๖๔ ชิน อยู่ดี สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย (พระนคร : กรมศิลปากร, ๒๕๑๐).

๖๕ ขจร สุขพานิช "ต้นกำเนิดในประวัติศาสตร์ไทย" อนุสรณ์ศาสตราจารย์ขจร สุขพานิช อังแล้ว, หน้า ๒๔.

มณฑลยูนนานของจีนบ้าง อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ก็ยังมี
ปัญหาอยู่มากทีเดียว โดยเฉพาะถ้าหากศึกษาถึงสภาพ
ภูมิศาสตร์ของบริเวณหมู่เกาะซึ่งเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์
อยู่แล้ว จึงไม่น่าจะมีเหตุผลใด ๆ ที่ทำให้คนไทยต้อง
อพยพจากแหล่งอุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว เข้ามาอยู่ในลุ่ม
แม่น้ำเจ้าพระยาและจีนตอนใต้

ทฤษฎีใดได้รับความเชื่อถือมากที่สุด: อดีต-ปัจจุบัน

จากความรู้เกี่ยวกับอดีตของคนไทยใน ๕ กลุ่ม
ดังกล่าวมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่านับตั้งแต่รัชกาลที่ ๕
เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐ มีอยู่ ๒
ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับในสังคมมากที่สุด ท่ามกลาง
ทฤษฎีอื่นๆ ก็คือ ทฤษฎีที่เชื่อว่าคนไทยมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่
เทือกเขาอัลไตและทฤษฎีที่เชื่อว่า คนไทยมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่
บริเวณตอนกลางของประเทศจีนแถบมณฑลเสฉวน ทั้งจริง
แล้วทฤษฎีทั้งสองนี้มีความสอดคล้องกันมาก ทฤษฎีอัลไต
เป็นการเสนออดีตของคนไทยลงไปอย่างแน่ชัดในระยะ
เวลาที่ไกลไปกว่าทฤษฎีเสฉวน ทั้งสองทฤษฎีผสมผสาน
กันทำให้เกิดความรู้เรื่องอดีตของคนไทยในแนวที่ว่า เริ่ม
ตั้งแต่เทือกเขาอัลไตแล้วอพยพลงมาสู่ตอนกลางของจีน
บริเวณมณฑลเสฉวน และเข้าสู่บริเวณตอนใต้ของจีน
บริเวณมณฑลยูนนาน จากนั้นก็อพยพมาสู่แหลมอินโดจีน
ความเชื่อในแนวส่วนใหญ่อาศัยหลักฐานทางภาษาศาสตร์
โดยดูความพ้องของภาษา และความคล้ายคลึงทาง
วัฒนธรรม ฯลฯ และนำหลักฐานดังกล่าวมาตีความด้วย
ทฤษฎีเชื้อชาตินิยม ซึ่งทฤษฎีเช่นนี้เริ่มปรากฏใน
สังคมไทยมานับตั้งแต่รัชกาลที่ ๖ เรื่อยมา เพื่อที่จะให้
คนไทยในประเทศไทยเกิดความสำนึกและความภาคภูมิใจ
ในความเป็นชาติ และความยิ่งใหญ่ของชาติไทย และ
เพื่อเป็นกระแสดูด้านการบุกรุกทางเศรษฐกิจของคนจีน
ทฤษฎีเชื้อชาตินิยมถูกปลุกเร้าอย่างรุนแรงอีกครั้งใน
ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ และหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒
โดยบทบาทของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ทฤษฎีเชื้อ-
ชาตินิยมที่รุนแรงจนอาจเรียกได้ว่า ทฤษฎีคลั่งชาติ
(Chauvinism) นั้นมุ่งเป้าโจมตีคนจีนในประเทศไทย
และมีบทบาทคุมอำนาจทางเศรษฐกิจของไทยอยู่ ทฤษฎี
อัลไต-เสฉวน-ยูนนาน เป็นทฤษฎีที่สามารถแสดงให้เห็น

ความยิ่งใหญ่ของคนไทยที่เคยมีอยู่ในดินแดนจีนมาก่อน
และชี้ให้เห็นว่า การรุกของจีนเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้คน
ไทยถอยร่นลงมาถึงแหลมทองปัจจุบัน และต้องละทิ้ง
ดินแดนจีนไว้เป็นเพียงอนุสรณ์ของอดีต การรุกของจีน
เป็นไปในลักษณะทั้งรุกรานและรุกรานาบ การรุกที่มีผล
ต่อการสูญเสียดินแดนของคนไทยก็คือ การรุกรานาบ ซึ่ง
เป็นการรุกทางเศรษฐกิจและการรุกทางสายเลือด (โดย
การแต่งงาน) ข้อสรุปเช่นนี้ปรากฏอยู่ในงานที่เด่น ๆ นับ
ตั้งแต่ หลัทธิไทย, ๒๔๗๑ สยามกับสุวรรณภูมิ, ๒๔๗๖
งานค้นคว้าเรื่องชนชาติไทย, ๒๔๘๕ และ เจ้าชีวิต ๒๕๐๒
เป็นต้น เมืองานเขียนเหล่านี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์
ของผู้นำจึงทำให้ได้รับความสนับสนุนให้ตีพิมพ์แพร่หลาย
และเพื่อให้ชาวไทยทั้งมวลตระหนักถึงภัยอันจะเกิดจาก
การรุกของคนจีนในเวลานั้น และในอนาคต จึงได้
บรรจุความคิดลงในตำราเรียน ผลจากปรากฏการณ์
เช่นนี้ทำให้คนไทยรุ่นต่อ ๆ มาหลงเชื่อและเข้าใจเช่นนั้น
และใช้ทฤษฎีที่คับแคบทางวิชาการเช่นนี้ ปลุกเร้าให้
เกิดความสมานสามัคคีในหมู่คนไทย ในต่อ ๆ มาจนทุก
วันนี้

ในระหว่างที่ทฤษฎีอัลไต-เสฉวน-ยูนนานแพร่
หลายอยู่นั้น พวกที่คัดค้านทฤษฎีนี้ก็มียุ่่มาก เพราะข้อ
สันนิษฐานตามทฤษฎีดังกล่าวนี้ไม่สมเหตุสมผล กระแส
ความคิดคัดค้านทฤษฎีนี้มีสูงชันนับจากปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็น
ต้นมา นักวิชาการในระยะนี้พยายามหาเหตุผลให้กับ
ทฤษฎีอัลไต แต่มิฉะนั้นก็ไม่ได้เพียงพอต่อการเชื่อถือ จาก
หลักฐานทางภาษาศาสตร์ นิรุกติศาสตร์ ประวัติศาสตร์
โบราณคดี สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา นักวิชาการรุ่น
หลังพยายามสืบค้นก็ให้คำตอบเกี่ยวกับอดีตของคนไทย
ในอีกหลายแง่มุม แต่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด
ก็คือทฤษฎีที่เชื่อว่า คนเผ่าไทยอยู่กระจัดกระจายในบริเวณ
ตอนใต้ของจีน แถบมณฑลยูนนาน กวางสี กวางตุ้งและ
บริเวณตอนเหนือของเวียดนาม ลาว กัมพูชา ไทย พม่า
และรัฐอัสสัมของอินเดีย

ปัญหาของทฤษฎีเดิม

ทฤษฎีอัลไต-เสฉวน-ยูนนานส่วนใหญ่อาศัยหลัก
ฐานทางภาษาศาสตร์เป็นพื้นฐานความเชื่อ เช่นคำว่า

อัลไต พ้องกับคำว่า ไต หรือไท ฉะนั้นถือกันว่าเป็น
ที่อยู่ของคนไทยมาก่อน หรือคำว่า อ้ายลาว หมายถึง คน
ใหญ่ คำว่า ต้ามุง หมายถึง เมืองใหญ่ เมื่อมีคำว่าใหญ่
ก็คงเป็นเมืองของคนไทย คำว่า น่านเจ้า หมายถึง เจ้า
ทางทิศใต้ ซึ่งก็คงเป็นคนไทยเช่นกัน เป็นต้น จากคำ
พ้องและการแปลความหมายเช่นนี้ทำให้การตีความโดย
ใช้ความรู้ศึกษาตีความว่า ดินแดนเหล่านั้นเป็นที่อยู่ของ
คนไทยมาก่อน นอกจากหลักฐานทางภาษาแล้ว ยังอาศัย
หลักฐานจากการเดินทางไปสำรวจดินแดนและได้พบเห็น
ความคล้ายคลึงกันทางภาษาพูดและวัฒนธรรมระหว่าง
คนในจีนกับคนไทยปัจจุบัน แต่จากการศึกษาค้นคว้าต่อ
มา พบว่าทฤษฎีนี้มีปัญหามากมายจนจ้องแน่นต่อการเชื่อ
ถือถั่วคือ

๑. ที่เกี่ยวกับอัลไต จริง ๆ แล้วคำว่า อัลไต
เป็นภาษามองโกล แปลว่า ทอง มีใช้คำผสมระหว่าง
“อัล” กับ “ไต” ภูเขาอัลไตจึงหมายถึงภูเขาทอง^{๖๖}

๒. พิจารณาเหตุผลทางสภาพภูมิศาสตร์ บริเวณ
ที่ตั้งอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตร ๔๔-๕๓ องศา อยู่ในเขต
สภาพเขตร้อนชื้นติดต่อกับเขตแดนตะวันตกเฉียงเหนือของ
มองโกเลียและจีน ในฤดูหนาวอุณหภูมิอยู่ใต้ศูนย์^{๖๗}
องศาเซลเซียส ซึ่งจะไม่เหมาะต่อการอยู่อาศัย^{๖๘}
ซึ่งก็สอดคล้องกับหลักฐานทางโบราณคดี จากการขุดค้น
ทางโบราณคดีที่เทือกเขาอัลไตและมองโกเลีย โดยนัก
โบราณคดีรัสเซีย ซอ เอ็ม ไอ อนุไมโนฟ พบว่าบริเวณ
อัลไตเป็นภูเขาน้ำแข็ง ไม่เหมาะเป็นที่อยู่อาศัย ที่พบ
หลักฐานของมนุษย์พบว่าส่วนใหญ่เป็นร่องรอยวัฒนธรรม
ของชาวอิหร่านมากกว่า^{๖๙}

๓. ที่เกี่ยวกับตอนกลางของจีน จากหลักฐาน
ทางโบราณคดีได้ขุดค้นโครงกระดูกของมนุษย์ปักกิ่งมา
ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๐ จากโครงกระดูกที่ขุดพบเหล่านั้น
แสดงให้เห็นชัดว่า ดินแดนที่เป็นประเทศจีนในปัจจุบัน
เป็นที่อยู่ของคนจีนมากกว่าห้าแสนปี นอกจากนั้นยังมี
หลักฐานอีกด้วยว่า ตั้งแต่ยุคหินใหม่เป็นต้นมา วัฒนธรรม
ทางภาคกลางของจีนสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน^{๗๐}

๔. ที่เกี่ยวกับน่านเจ้า จากหลักฐานของพันไซ
ในเรื่อง มณฑล ระบุถึงนครรัฐต่างๆ ในอาณาจักรน่านเจ้า
แต่ไม่ปรากฏชื่อนครรัฐไทยเลย^{๗๑}

๕. จากการสำรวจ สภาพภูมิศาสตร์ของยูนนาน

พบว่าในยูนนานมีร่องรอยของการโยกย้ายชุมชนค่อนข้าง
จำกัด เพราะสภาพภูมิประเทศยูนนานอยู่ที่หุบเขา
ปิดกันโอกาสในการติดต่อกับดินแดนใกล้เคียงโดย
สะดวก^{๗๒}

๖. จากการค้นคว้าวิจัยของนักประวัติศาสตร์จีน
๒ ท่าน คือ ตู้อี้ตง และ เฉินลี่ฟั่น เรื่อง “การปราบ
แคว้นดาลีของกุบไลข่านทำให้ชนชาติไทยเกิดการร่นไป
สู่ทิศใต้อย่างขนานใหญ่หรือไม่” ในวารสารประวัติศาสตร์
วิจัย ของสถาบันวิจัยประวัติศาสตร์มณฑลยูนนาน สรุป
ไว้ว่า เมื่อกุบไลข่านเข้าโจมตีแคว้นดาลีได้ชัยชนะโดย
เกลี้ยกล่อมชักชวนให้บรรดาผู้นำขอมจำนวนมาก มีผู้นำขอม
นำทัพเมืองเหมียนทอน ๆ เพราะฉะนั้นทำให้ผู้คนใน
แคว้นนี้สวามิภักดิ์แต่โดยดี มิได้มีการอพยพของผู้คน
จำนวนมากออกจากแคว้นดาลีเลย^{๗๓}

๗. ถ้าพิจารณาวัฒนธรรม ในการตั้งชื่อชนชาติ
น่านเจ้าที่เขาชอบนำมาใช้นำหน้าชื่อบุตร เช่น ฟัลโลโกะ
โกะล่อฝง ฝงก่าอ อีเม่าสึน ฯลฯ ไม่ใช่วัฒนธรรมของ
ไทย แต่เป็นวัฒนธรรมของพวก หลอ-หลอ ซึ่งเป็น
พวกตระกูลเบต พม่า และเป็นพวกที่มีจำนวนมากใน
ยูนนาน^{๗๔}

๘. จากหลักฐานทางภาษาที่หมอดื้อดัดอ้างว่า
เมื่อเดินทางไปสำรวจบริเวณยูนนาน เมื่อปี ๒๔๖๐-๒๔๖๖
พบคนพื้นถิ่นพูดภาษาล้านนาภาษาไทยทางอีสานและทาง
เหนือไม่น่าใช่เรื่องน่าแปลกแต่อย่างใด เมื่อ ม.ร.ว.
คึกฤทธิ์ ปราโมช อดีตนายกรัฐมนตรี เดินทางไปเยือน
สาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี ๒๕๑๓ และไปที่ยูนนาน

๖๖ ปรีดี พนมยงค์ อ้างแล้ว, หน้า ๑๓

๖๗ เพิ่งอ้าง, หน้าเดียวกัน.

๖๘ ดูรายละเอียดได้จาก ทองเบม บ้านคำ “ไม่มีคนไทยที่
ภูเขาอัลไต” เดินทางท่องเที่ยว ฉบับ ๒ ปีที่ ๑ (ก.พ
๒๕๒๒)

๖๙ ปรีดี พนมยงค์ อ้างแล้ว, หน้า ๑๓-๑๔.

๗๐ เฟรเดอริก โมค อ้างแล้ว, หน้า ๑๘.

๗๑ William Credner, op. cit.

๗๒ เดโซ สวานนท์ “ไปเที่ยวเมืองแสด” ศิลปวัฒนธรรม
ปีที่ ๑ ฉบับ ๒ หน้า ๓๒-๓๓

๗๓ Pelliot, op. cit. p. 164.

ก็ยังได้พบว่าสามารถพูดคุยกับคนท้องถิ่นได้รู้เรื่อง และเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๒ คุณเดโช สวานานท์อธิบดีกรมศิลปากรได้นำคณะผู้แทนวัฒนธรรมไทยไปเยือนเพื่อกระชับสัมพันธไมตรีกับจีน และไปทัศนศึกษาร่วมกัน ก็พบว่าสามารถพูดจากับคนไทยจากเมืองแสร์เรอง แม้แต่บทละครก็มีคล้ายคลึงกัน^{๑๔} การที่คนในสองแหล่งพูดกันรู้เรื่อง และมีวัฒนธรรมบางอย่างคล้ายคลึงกัน ไม่จำเป็นเสมอไปว่าคนจากสองแหล่งนี้ต้องเป็นเชื้อชาติเดียวกัน หรืออพยพมาจากแหล่งเดียวกัน แต่หมายความว่า คนในทั้งสองแหล่งเป็นคนในตระกูลภาษาเดียวกัน แล้วอยู่กระจัดกระจายในแนวกว้างก็ได้ คือตั้งแต่ตอนใต้ของจีนมาถึงตอนเหนือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และบางส่วนของอินเดีย

ความน่าเชื่อถือของทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับอดีตของคนไทย ก็คือ ทฤษฎีที่เชื่อกันว่า คนเผ่าไทอาศัยอยู่กระจัดกระจายในบริเวณกว้างตั้งแต่ตอนใต้ของจีน บริเวณมณฑลยูนนาน กวางตุ้ง กวางสี ตลอดจนถึงตอนเหนือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนถึงรัฐอัสสัมของอินเดีย พื้นฐานความเชื่อของทฤษฎีนี้ พิจารณาจากหลักฐานทางด้านภาษา ที่พบว่ากลุ่มคนบริเวณดังกล่าวพูดภาษากลายคล้ายกันมาก หลักฐานทางวัฒนธรรม ผู้คนบริเวณดังกล่าวมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันมาก เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผา การรู้จักเลี้ยงตัวไหม การไถพรวน การแต่งกาย บทละคร พืชเกี่ยวกับผู้ตาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาศัยหลักฐานจากการขุดค้นร่องรอยของชุมชน โบราณซึ่งได้พบจากการเมืองเก่ามากมายในบริเวณดังกล่าว เช่น เมืองแอง เมืองนาย เมืองเชียงราย เมืองเชียงใหม่ เป็นต้น

จากหลักฐานที่สื่อให้เห็นความคล้ายคลึงกันในหลายๆ อย่าง จึงสันนิษฐานว่าพวกนี้อยู่ในตระกูลภาษาเดียวกัน คือ ภาษาไท-ไต แต่จากความคล้ายคลึงกันเหล่านี้ ก็ไม่ควรด่วนสรุปว่าพวกนี้อพยพมาจากแหล่งเดียวกัน คนพวกนี้อาจมีการเดินทางไปมาหาสู่กัน และแลกเปลี่ยนผสมผสานทางวัฒนธรรมกันอย่างค่อยเป็นค่อยไปมากกว่ามีการอพยพแบบกองคาราวาน ทฤษฎีนี้ค่อนข้างมีเหตุผลอยู่ไม่ใช่น้อย และเป็นสิ่งที่ทำหายต่อการศึกษาค้นคว้าในอนาคคด้วย ถ้าหากพิจารณาความน่า

เชื่อถือของทฤษฎีนี้ จะเห็นว่ามียุคมากกว่าเดียวโดยพิจารณาจาก

๑. หลักฐานทางด้านโบราณคดี ได้ยืนยันว่าดินแดนประเทศไทยมีผู้คนอาศัยมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของผู้คนในแถบนี้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องนับจากยุคหินเก่า ซึ่งมีอายุประมาณ ๕ แสนถึง ๑ หมื่น ๒ พันปีมาแล้ว เรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน เช่นการใช้หม้อพระนอน การใช้กลองมโหรีทำ ทำให้อยู่กันว่ามีมนุษย์ที่อยู่บริเวณแถบนี้คงเป็นคนเผ่าพันธุ์เดียวกับคนไทยปัจจุบัน^{๑๕}

๒. จากการขุดค้นถึงร่องรอยของชุมชน พบว่ามีซากเมืองโบราณอยู่มากมาย ตั้งอยู่กระจัดกระจายทั่วไปตั้งแต่ทิศเหนือจรดทิศใต้ของไทย เฉพาะที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อันเป็นตอนต้นแม่น้ำกก เพียงอำเภอเดียว ก็พบร่องรอยกำแพงเมือง บ่อน้ำการเก่าแก่จำนวนมากมาย เช่น เวียงฝาง เวียงห่อ เวียงแซ เวียงหาง เวียงป่าเป้า เวียงป่ารัก และเวียงป่าไธสง สำหรับจังหวัดเชียงรายอันเป็นปลายแม่น้ำกก ก็เป็นแอ่งใหญ่ของเมืองโบราณ ที่พบแล้วเช่นเวียงไชยนาทรายณ์ เวียงเก่าพะเยา เวียงปักษ์ เมืองสุวรรณโคฒา ฯลฯ^{๑๖} ซากเมืองเหล่านี้ล้วนเป็นหลักฐานยืนยันถึงร่องรอยการตั้งชุมชนในดินแดนประเทศไทยในสมัยโบราณ (อย่างน้อยก็ในช่วงก่อนมีอาณาจักรสุโขทัย)

๓. จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ล้วนแต่ให้หลักฐานถึงเมืองต่างๆ ที่ตั้งมาก่อนสุโขทัย เช่น หลักฐานทางฝ่ายจีน เช่น จดหมายเหตุราชวงศ์ซ่ง (พ.ศ. ๑๕๐๓-๑๖๓๐) บันทึกเมื่อ พ.ศ. ๑๕๐๔ ว่าประเทศเซี่ยไท่ หรือ เสียมหลิม หรือเสียมหลอ มีอาณาเขตอยู่บริเวณเดียวกับประเทศเจ็ดไฟเจ หรือในจดหมายเหตุราชวงศ์สุยราชวงศ์ถัง (๑๐๓๕-๑๐๖๑, ๑๐๖๑-๑๑๔๕) เรียกว่า เซี่ยไท่ก๊ก^{๑๗}

หลักฐานของอินเดีย พวกชาดกต่างๆ เช่นสังข-พราหมณ์ชาดก มหาชนกชาดก คัมภีร์รเวาหิณี สัททวัด

๑๔ เดโช สวานานท์ อ้างแล้ว, หน้า ๒๕-๓๐

๑๕ ศักยราชละเอียดเรื่องนี้ได้จาก ชิน อุตี อ้างแล้ว, และสุด แสงวิเชียร อดีต (พระนคร : พิมพ์ ๒๕๑๓).

๑๖ จิตร ภูมิศักดิ์ อ้างแล้ว, หน้า ๑๑๒-๑๑๓.

๑๗ มานิต วัลลิโกดม สุวรรณภูมิอยู่ที่ไหน (กรุงเทพ : สำนักพิมพ์การเวก, ๒๕๒๐), หน้า ๖๑.

ปกครอง พุดถึงการเดินทางของพ่อค้า นักปกครอง และ นักพจนานุกรม มายังสุวรรณภูมิตั้งแต่พุทธกาล^{๑๘}

หลักฐานประเภทศิลาจารึกของประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง ก็ยังให้ร่องรอยคนไทยสมัยก่อน โดยเฉพาะก่อนหน้าพุทธศตวรรษที่ ๑๘ มากทีเดียวเช่น^{๑๙}

๑. จารึกของกษัตริย์ภวรมันที่ ๒ แห่งเจนละ ระบุว่า พ.ศ. ๑๑๘๒ กล่าวถึงการอภิเสกสมรสเป็น กัลปนาแก่ศาสนสถาน ผู้ถวายชื่อไปญ สุยา

๒. จารึกเทวสถานตระพังไพร เมืองสมบูรระบบ พ.ศ. ๑๒๒๖ เป็นสมัยเจนละ ระบุว่าขอทาสถวายเป็น ข้าราชการหรือศัลยแพทย์ คนหนึ่งเป็นหญิงชื่อ สุยา และมีลูก ติดคนหนึ่งชื่อ กุ สุยา

๓. จารึกประกอบภาพจำหลักศิลานูนต่ำในกลาง พุทธศตวรรษที่ ๑๓ ที่ระเบียงชานนอกด้านทิศใต้ของวัด ตกของนครวัด ซึ่งสร้างสมัยศรีสุริยวรมันที่ ๒ (๑๑๕๕-๑๑๖๐) มีภาพสลักศิลานูนต่ำเป็นขบวนทัพของศรีสุริยวรมัน ที่ ๒ กองหน้าสุดเป็นพวกพลธนู มีอักษรโบราณจารึก ว่า เนะ สุยาถูก ซึ่งจิตร อ่านว่า เนะ เสียมกุก

๔. จารึกจามปาที่วิหารโปนการี แห่งเมืองญาดริง พ.ศ. ๑๕๕๓ สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ (พ.ศ. ๑๕๑๓-๑๖๐๓) กล่าวถึงการอภิเสกสมรสจำนวน ๕๕ คน ในจำนวนนั้นมีทาสจาม เขมร จีน พุกาม และ ชาวสยาม

๕. จารึกจามปาที่โจดิญเมื่อ พ.ศ. ๑๗๕๐ พุด ถึงกองทัพสยามกับพุกาเข้าร่วมกับกองทัพเขมรในการทำ สงครามกับจามปา

๖. จารึกพม่า ในปี พ.ศ. ๑๖๖๓ และ ๑๖๘๘ ระบุว่าพระเจ้าราชวสุยา จารึกพม่า ปี พ.ศ. ๑๘๔๒ ระบุว่าพระเจ้าราชวสุยา เป็นช่างทอง จารึกพม่า ปี พ.ศ. ๑๘๔๓ ระบุว่าพระเจ้าราชวสุยาเป็นช่างปั้นผ้าย

จากจารึกของประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงเหล่านี้ ได้ให้ร่องรอยของคนไทยมาแล้ว อย่างน้อยก็ตั้งแต่พุทธ ศตวรรษที่ ๑๒ ยุคเดียวกับกำเนิดของอาณาจักรเจนละ ณ ลุ่มแม่น้ำกก

จากตำนานและพงศาวดารท้องถิ่นต่างๆ พุดถึง

^{๑๘} เพ็งฮ้าง, บทที่ ๑.

^{๑๙} เกี่ยวกับจารึกทั้งหลายนี้ จิตร ภูมิศักดิ์ อ้างแล้ว, บทที่ ๔-๑๑.

เมืองต่างๆ ที่ตั้งมาก่อนสุโขทัย เมืองเหล่านั้นสืบอายุ ไปได้ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. ๖๐๐ และในตำนานพงศาวดาร เหล่านี้บางครั้งระบุถึงการอพยพโยกย้ายจากถิ่นเดิมไปสู่ ถิ่นใหม่ บ้างก็แสดงถึงการเคลื่อนย้ายชุมชนของตนใน ระยะเวลาที่ไม่ไกลนัก เช่นตำนานสุวรรณโคมคำ ตำนาน สิงหนวัติ ตำนานอรัญธรรมา เป็นกลุ่มตำนานที่ระบุถึง การอพยพผู้คนจากยูนนานมายังลุ่มแม่น้ำโขง แม่น้ำกก แม่น้ำงึม แม่น้ำมูลและแม่น้ำชี และการอพยพเหล่านี้ เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ตำนานพิมพ์วงศ์ ตำนานหริภุญไชย เชียงแสน ตำนานโยนก ตำนานพัน ๕๕ ราชวงศ์ เป็นกลุ่มตำนานที่แสดงให้เห็น ถึงบรรพบุรุษของกลุ่มคนที่อพยพลงมาจากที่ราบสูงมาอยู่ ในเขตที่ราบต่ำในเขตลานนา ตำนานจามเทวีวงศ์ พงศาวดารเมืองหริภุญไชย ตำนานมูลศาสนา ตำนาน ชินกาลมาลีปกรณ์ เป็นกลุ่มตำนานที่ระบุถึงการอพยพ ของกลุ่มคนที่มีความวัฒนธรรมสูงกว่า จากบริเวณลพบุรีไปถึง ลำพูน เป็นต้น แม้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในตำนาน พงศาวดารเหล่านั้นล้วนให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอพยพโยกย้าย แต่ที่น่าสังเกต คือเป็นการโยกย้ายแบบค่อยๆ แทรกซึมมิ ใช่อพยพเป็นกองคาราวาน และเป็นการอพยพโยกย้ายที่ มีสาเหตุมาจากการค้นร่นเพื่อหาที่ตั้งชุมชนที่อุดมสมบูรณ์ และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมมากกว่าการทำสงคราม

บทสรุป

ความตระหนักที่จะรู้เรื่องอดีตของคนไทยเพิ่งเกิด ขึ้นเมื่ออิทธิพลตะวันตกเข้ามาทำทาส ฉะนั้นดูเหมือน การรู้อดีตของคนไทยก็เพื่อความอยู่รอดในอนาคตตนเอง ในขณะที่ชาวตะวันตกเป็นผู้จุดประกายความอยากรู้อดีต ให้กับคนไทย ชาวตะวันตกเองก็เป็นผู้สร้างอดีตให้กับ คนไทยด้วย ไม่ว่าเรื่องเทือกเขาอัลไต อาณาจักรฮั่นลาว วัฒนธรรมเสฉวน และอาณาจักรน่านเจ้าที่ยูนนาน อดีตที่ ชาวตะวันตกสร้างไว้ให้ก็ได้รับการสืบทอดทางความคิด จากนักวิชาการไทยโดยไม่มีข้อโต้แย้ง แม้ว่าจริงๆ แล้วในหมู่นักวิชาการชาวตะวันตกมีการโต้แย้งในเรื่องนี้ กันมาก ก็มีเพียงนักวิชาการหัวก้าวหน้า (ที่สังคมไม่ยอมรับ) เท่านั้นที่ให้ความสนใจ การโหมกระพือถึงความ ยิ่งใหญ่ของคน ไทย ในแดนจีนและถูกจีนรุกร ได้มาทำให้ผิง หวั่นคนไทยนับแต่รุ่นเปลี่ยนแปลงการปกครองมาจนถึงเมื่อไม่

กัปเกิดจากทรศนกลัษชาติของผู้นำ วิธีการตกย้า
ความเชื่อนให้อยู่ในความทรงจำของคนไทยทั้งโดยงาน
เขียนและงานศิลป์ ผ่านทางระบบการศึกษา และระบบ
การสื่อสารซึ่งรัฐผูกขาดควบคุมอยู่ และด้วยความซาซน
ของการโหมกระพือความเชื่อนทำให้ผลงานเหล่านั้นยังคง
เป็นอมตะแม้ทุกวันนี้ เพราะยากที่จะทำให้ผู้ขาดความ
รู้ในเรื่องราววิทยาศาสตร์สังคมตั้งข้อสงสัย อย่างไรก็ตาม
ในปัจจุบันนี้ ข้อโต้แย้งในเรื่องเทือกเขาอัลไต มณฑล
เสฉวนและยูนนาน ซึ่งเคยถูกบังคับมาก่อนนั้นได้รับ
ความสนใจมากขึ้น เพราะฝ่ายโต้แย้งพยายามสับหา

หลักฐานมายืนยันความไม่สมเหตุผลผลของความเชื่อเดิม
และยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อโต้แย้งของตน ฉะนั้น
บัดนี้ความเชื่อเกี่ยวกับอดีตของคนไทยจึงออกมาใน
ลักษณะที่ว่า คนไทยในประเทศไทยเป็นคนเชื้อสาย
เผ่าไท ซึ่งเป็นคนเผ่าหนึ่งที่อยู่กระจัดกระจายตั้งแต่
แหลมอินโดจีน ไปจนถึงตอนเหนือของอินเดีย บริเวณ
รัฐอัสสัม ตอนเหนือของพม่าโดยเฉพาะที่รัฐฉาน ตอน
เหนือของเวียดนาม และบริเวณตอนใต้ของสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน ในบริเวณมณฑลยูนนาน กวางตุ้ง และ
กวางสี

บรรณานุกรม

- ขจร สุขพานิช. "ถิ่นกำเนิดและแนวพหุของเผ่าไทย,"
อนุสรณ์ศาสตราจารย์ ขจร สุขพานิช. คุณวรุณยุพา
สนิทวงศ์ และ วุฒิชัย มูลศิลป์ บรรณาธิการ, พระนคร :
แสงรุ่งการพิมพ์, ๒๕๒๑.
- จิตร ภูมิศักดิ์. ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม
และลักษณะทางสังคมของชนชนชาติ. พระนคร: กง
สยามการพิมพ์, ๒๕๑๕.
- จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า. เจ้าชีวิต, พระนคร : สำนักพิมพ์คลัง
วิทยา, ๒๕๐๕.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. "คนไทยมาจากไหน," ประชาชาติ, วันที่
๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๖ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ หน้า ๕๘-๕๙.
- _____. "ก็แล้วคนไทยมาจากไหนล่ะ", ประชาชาติ,
ประจำวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๗ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๘ หน้า
๕๗-๕๘.
- _____. "สังคมเมืองของคนไทย" ประชาชาติ, ประจำ
วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑๕ หน้า
๕๐-๕๑.
- ชิน อยู่ดี. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. พระนคร :
กรมศิลปากร, ๒๕๑๐.
- ชัย เรื่องศิลป์. ประวัติสังคมไทยสมัยโบราณก่อนศตวรรษที่
๒๕. พระนคร : สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์, ๒๕๒๓.
- คาราวัลย์ เกษทอง. "พบขุนวิจิตรมาตรา", ศิลปวัฒนธรรม.
ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑๒ หน้า ๖๐-๖๓, ๒๕๒๓.
- เดโช สวานานนท์. "ไปเมืองแสด เทียวหนองแสด", ศิลป-
วัฒนธรรม. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ หน้า ๒๘-๓๑.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเทพฯ. "ลักษณะการปกครอง
ประเทศสยามแต่โบราณ," หนังสืออ่านประกอบวิชา
พื้นฐานอารยธรรมไทย. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, ๒๕๑๖.

- _____, แสดงบรรยายพงศาวดารสยาม, พระนคร : โรง-
พิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๒.
- ค็อดด์, วิลเลียม กลิฟตัน. ชนชาติไทย, หลวงแพทยนิติสรค์
แปล. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๐.
- แกมสุข นุ่มนนท์. "การสร้างชาติของจอมพล ป. พิบูลสงคราม
สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒," รวมปาฐกถาจากสมาคม
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๑.
พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า ๑๓-
๑๑๒, ๒๕๒๑.
- ทองเบม บ้านด่าน. "คนไทยมาจากไหน," ศิลปวัฒนธรรม.
ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒, หน้า ๒๐-๒๓.
- บริหารเทพธานี, พระยา. พงศาวดารชาติไทย เล่ม ๑.
พระนคร : โรงพิมพ์ประจักษ์วิทยา, ๒๕๑๖.
- ประจักษ์กมลจักร, พระยา. พงศาวดารโยนก (พิมพ์ครั้งที่ ๒).
พระนคร : สำนักพิมพ์ขุสิน, ๒๕๑๘.
- ประทีป ชุมพล. "การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากตำนาน
กับพื้นฐานการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยโบราณ", บท
ความประกอบการสัมมนาของสมาคมประวัติศาสตร์
เรื่อง ความก้าวหน้าของการศึกษาและการวิจัยประวัติ-
ศาสตร์ปัจจุบัน ๑๑-๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒.
- ประกาศวี. วิเคราะห์เรื่องเมืองไทเดิม. พระนคร : โรงพิมพ์
พระจันทร์ ๒๕๑๘.
- _____. "บทวิเคราะห์ถิ่นไทย และ เมืองเก่า" วารสาร
ศิลปากร, ประจำเดือนเมษายน ๒๕๑๑, ปีที่ ๑ เล่ม ๔
หน้า ๕๕-๖๓.
- _____. "บันทึกเรื่องสืบหาเมืองสยาม" วารสาร
ศิลปากร, ปีที่ ๒ เล่ม ๑ (มิถุนายน ๒๕๑๑) หน้า ๔๒-
๖๕, ปีที่ ๒ เล่ม ๒ (สิงหาคม ๒๕๑๑) หน้า ๕๔-๖๓,
ปีที่ ๒ เล่ม ๓ (กันยายน ๒๕๑๑) หน้า ๗๘-๘๔.
- ปรีดี พนมยงค์. "สยาม", ในสยามกับปัญหาสงครามในยุค

ปรมานุ, พระนคร : ประจักษ์การพิมพ์, ๒๕๑๑. หน้า ๑-๑๔,
 มานิต วลัโกดม. สุวรรณภูมิอยู่ที่ไหน, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 การเวก, ๒๕๒๑.
 โมต, เฟรเดอริก, “ปัญหา ก่อนประวัติศาสตร์ไทย”, สังคม
 ศาสตร์ปริทัศน์. ฉบับพิเศษ ๑. ประจำเดือนมิถุนายน
 ๒๕๐๘, หน้า ๑๒-๒๓.
 วิจิตรมาตรา, ขน. หลักไทย, (พิมพ์ครั้งที่ ๕), พระนคร :
 สำนักพิมพ์ศาสนสรณ์, ๒๕๑๐.
 วิจิตรวาทการ, หลวง. งานก่อนว่าเรื่องชนชาติไทย, (พิมพ์
 ครั้งที่ ๒), พระนคร : โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก,
 ๒๕๑๓.
 _____ . สยามกับสุวรรณภูมิ, พระนคร : ไม่ปรากฏ
 สถานที่พิมพ์, ๒๔๗๖.
 _____ . เพลงดนตรีประวัติศาสตร์ พระนคร: โรงพิมพ์
 บำรุงธรรม, ๒๔๘๒.
 วิเชียรปรีชา, พระ (น้อย). พงสาวดารเหนือ, พระนคร :

โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๔.
 วันวลิต. พงสาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับวันวลิต พ.ศ. ๒๔๘๒.
 วนาศรี สามนเสน แปล. พระนคร : แสงรุ่งการพิมพ์,
 ๒๕๒๓.
 สุนิตต์ วงษ์เทศ. “จากคนไทถึงคนไทย จนเป็นประเทศไทย”,
 ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ ๑ ฉบับ ๒ หน้า ๑๕-๑๘.
 สด. แสงวิเชียร. “รายงานขุดค้นถึงลักษณะของโครงกระดูก
 มนุษย์สมัยหินใหม่ที่พบที่หมู่บ้านเก่า กาญจนบุรี”, สังคม
 ศาสตร์ปริทัศน์ ฉบับพิเศษ ๓ ประจำเดือนมิถุนายน
 ๒๕๐๘, หน้า ๓๒-๕๘.
 สวัสดิ์ สุนทรชัย. “การอพยพของคนไทยจากถิ่นเดิม”, เรื่อง
 ความฉบับได้รับรางวัลเงินทุนรัชนิมาน ปี ๒๔๘๗. :
 หน้า ๓๕-๔๘, ๒๕๐๔,
 หมึก เจริญสุข. “ปฏิกิริยาศิลปวัฒนธรรม-คนไทยมาจากไหน”,
 ศิลปวัฒนธรรม, ปีที่ ๑ ฉบับ ๘ หน้า ๖๒-๖๗.
 อนุমানราชธน, พระยา, เรื่องของชนชาติไทย, พระนคร :
 โรงพิมพ์ประจักษ์วิทยา, ๒๕๑๓.

Aymonier, Etienne. “Le Siam Ancien”, *Journal
 Asiatique*, Mars-Avril, 1903.
 Benedict, Paul. ““Thai Kadai and Indonesian’ a new
 alignment in Southeast Asia”, *American
 Anthropologist*, Vol 44., New York: 1942.
 Cochrane, W.W. *The Shan Vol I*. Rangoon: 1915.
 Coon, Carleton S. *The Story of Man*. New York:
 Alford A Knoff, 1963.
 Credner, William. *Cultural and Geographical :
 Observation made in the Tali (Yunnan) Region
 with special regard to the Nan Chao problem*,
 Translated from German by Erik Sciden-
 faden, Bangkok , 1935.
 Davies, H.R. *Yunnan*, London : Cambridge Uni-
 versity Press, 1909.
 De la, Loubere. *Du Royaume de Siam Tome I*.
 Amsterdam , 1691.
 Eberhard Wolfram. *A History of China*. Los
 Angeles: University of California Press,
 1977.
 Finot, Louis. “Note d’ archeologie Cambodian,”
*Bulletin de la Commission Archeologique
 Indochinoise* ., 1921.

Hallett, Holt S. “An Historical Sketch of the
 Shans”, *Amongst the Shans*. New York :
 Arno Press Inc, 1970.
 Lacouperie, Terrein de. “The cradle of the
 Shan Race”, *Amongst the Shans*. New
 York : Arno Press Inc, 1970.
 Parkern, E, H. “The Old Thai Empire”, *The
 Chenese Recorder*. March , 1894.
 Pelliot, Paul. “Deux Itinéraires de Chine en
 Inde a la fin du VIII siecle”, *Bulletin de
 L’ Ecole Francaise d’ Extrême Orient*. Tome
 IV, 1904.
 Scidenfaden, Erik. *The Thai Peoples Vol I*.
 Publication of Siam Society, 1908.
 Solheim, Welheim, G. “Thailand and Prehistory”,
Silpakorn 8, 1964. Page 42-47,
 Syamananda, Rong. *A History of Thailand*. Bang-
 kok : Chulalongkorn University, 1971.
 Wales, Quaritch H.G. “Further exarvation at
 Pong Tuk (Siam)”, *Indian Art & Letters*.
 10, 1936. p. 42-48. .
 Wood, W.A.R. *A History of Siam*. Bangkok :
 Chalermnit Bookshop. 1959.